

XXVII. ÉVFOLYAM, 2017/2. SZÁM

2017. NYÁR

franka

Palacsinta nap
a Frankában

7. oldal

Rendhagyó
iskolai ünnep

9. oldal

2017. évi öregdiák-
programok

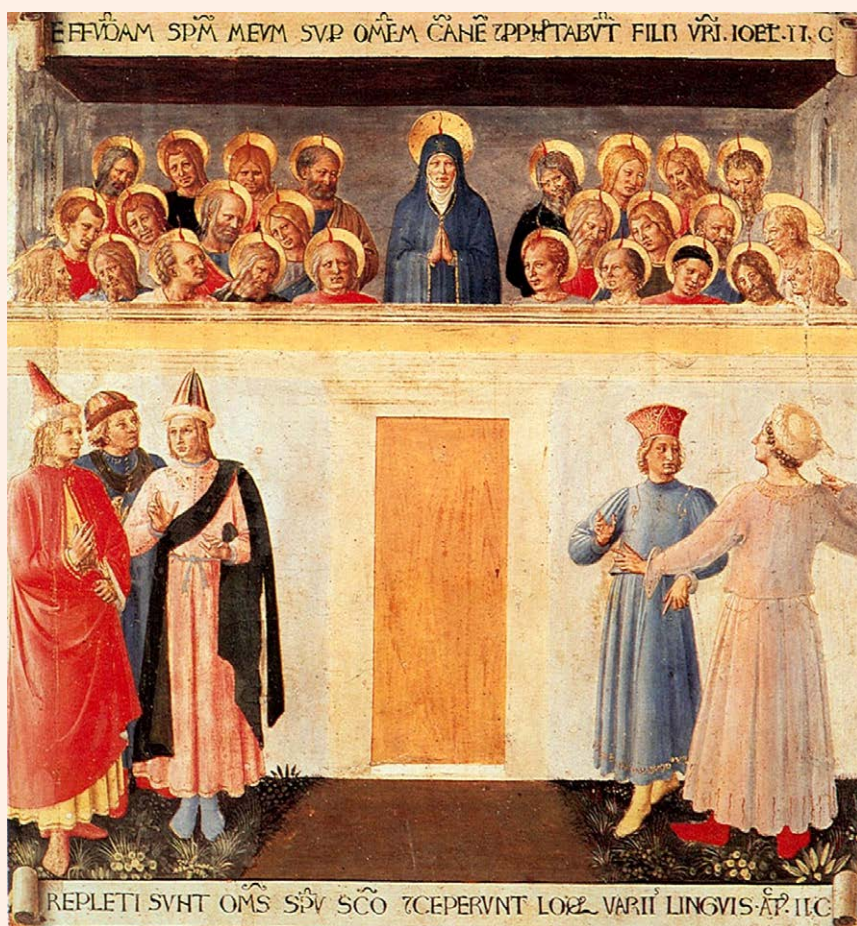
12. oldal

Elmer István
emlékei

14. oldal

Interjú:

**Hován Ágoston
atya 70 éves**

Pünkösöd ünnepe

* „...bennetek lakó Lelke által halandó testeteket is életre kelti.”

Az évek – évszázadok, évezredek – során annyian elemezték, elmélkedtek át újra és újra a pünkösdi igeliturgiát, hogy újat, frissen látni és láttatni benne elbátortalanító feladat, talán lehetetlen is. De talán épp a megvilágosító Szentlélek kiáradásának ünnepén a leginkább aktuális, hogy hittel, a Lélek tüzetől megindultan kezdjünk el újból (és minden évben újból) elmélkedni rajta. Racionális érveléssel fogást találni rajta éppoly lehetetlen, mint Szent Ágoston tanúsága szerint a tengert kagylóval pocsoljába átmerni. Mégis tudjuk, és nem csupán érezzük jelentőségét, ezért gondolkodunk, elmélkedünk lehet és kell róla.

Pünkösöd az egyik legnagyobb és legfontosabb ünnepünk, de pontosan mit is ünneplünk most, a húsvét utáni hetedik vasárnap? „Az isteni Lélek kiáradását” – hangzik az egyszerűnek tűnő, tankönyvi válasz, de mit jelent ez? Mit jelent a világnak, és mit jelent nekünk?

Balás Béla püspök úr provokatív és inspiráló gondolatát idézve: „ez a Szellem fesztiválja az anyagban, lélekjárás a testben, az ateisták kísértése, a világ egyetlen esélye a túlélésre”. Ez az a lépték, amin a pünkösöd jelentősége megsejthető. És bár a Lélekről beszélünk, mégis

inkább a létünk teljes egészét meghatározó test-szellem-lélek egységre gondolunk, amit az egyszerűség és az ideológiai semlegesség kedvéért szokás „életnek” is nevezni.

A húsvét a gyászból örömmre fordulás ünnepe, az új életet mint feltámadást megélt hit kiteljesedése. A tragédiát és gyászt követő óvatos, tamási hitetlenkedéssel szegélyezett öröm, az emberi világba beleragyogó isteni megnyilvánulás megtapasztalása és megélése. A húsvét csendes öröme megindító párhuzamban áll a téli tetszhalott állapot utáni természet gyöngéd ébredésével. Ha ezt a képet továbbvezetjük, akkor pünkösödöt már a virágzó, erőtlő duzzadó természet köszönti, ahogy a Lélek kiáradása is az erővel felruházást, a szent megszállottságot, az egyház valódi, tűzben születését jelenti. A Lélek maga az erő, maga az élet, a tűz. A Lélek az éltető lehelet, az éltető ige, az éltető szó. Lélek és lélegzet, a spirituális és a testi élet legalapvetőbb lényege, alapja.

Egyszerűnek tűnik, mégis felfoghatatlan a Lélek ereje. Mégis mit kezdetünk ilyen erejű szavakkal? „Ha pedig bennetek lakik annak Lelke, aki feltámasztotta Jézust a halálból, ő, aki Krisztus (Jézus) feltámasztotta a halottak közül, bennetek lakó Lelke által halandó testeteket is életre kelti.” (Róm 8,11) A pünkösdi elmélkedés tárgya hitünk legmélyebb titkainak egyike, emberi ésszel feltörhetetlen, mégsem mondhatunk le a vágyról, hogy megértsük. Az erre irányuló esetlen és gyönyörű próbálkozások vezethetnek azonban csak az igazság – jelentsen ez bármit is – nyomára. Gavin Bryars angol zeneszerző 1971-ben egy csavargó által felénekelt énektöröredéket (*Jesus' Blood Never Failed Me Yet* – Jézus vére még soha nem hagyott cserben) ragadott meg egyetlen mondat, egyetlen gondolat mantraként ismétlésével, és először minimalista, majd lassacskán egyre gazdagabb zenei rétegekkel mélyítve azt. Megható és alázatra emlékeztető módja ez a legmélyebb titkokról való elmélkedésnek.

„(...) bennetek lakó Lelke által halandó testeteket is életre kelti.” Ne tegyünk le az egyszerű szavak mögötti végtelen mélység megértésének vágyáról! A legegyszerűbb szavak és a legegyszerűbb képek, mint az apostolok feje felett lebegő lángnyelvek is hordozhatják a legmélyebb titkokat. Kérjük és fogadjuk be a Lélek tüzet mi is, éljünk éltető erejéből, és ragyogjunk tovább minden és mindenki másra a fényét!

VIRÁGH JÓZSEF (1981/A) PLÉBÁNOS
ÉS VIRÁGH MÁRTON (1995/B)

franka

Az esztergomi Temesvári Pelbárt
Ferencs Gimnázium és Kollégium,
valamint a Pax et Bonum Esztergomi
Ferencs Diákegyesület lapja

XXVII. évfolyam, 2017/2. szám
2017. nyár

Cím:

2500 Esztergom,
Bottyán János u. 10.

Tel.:

06 (33) 898-098

E-mail:

franka@frankaegom.hu
paxetbonum.esztergom@gmail.com
(Diákegyesület, öregdiákok)

Web:

www.frankaegom.hu

Felelős kiadó:

P. Lukovits Milán OFM

Felelős szerkesztő:

Keppel Dániel

Szerkesztő-munkatárs:

Kedves Ilona

Címlapfotó:

Szamosvári Zsolt
(www.szphoto.hu)

Lapterv:

Szedes Balázs Péter © 2015

Laudetur!

Ezt a tanévet iskolánk alapításának 85. évfordulójával kezdtük, a templom és kolostor 300 éves jubileumának ünneplésével fejezzük be.

Esztergom, majd Buda, szép lassan az egész ország felszabadult a török uralom alól. És nem kellett két évtized, hogy kitörjön a Rákóczi-szabadságharc. A török hódoltság helyébe lépett a Habsburg fennhatóság, de az ország népe úgy érezhette, hogy csöbörből vödörbe jutott. A szabadságharc alatt a templom építése felbemaradt, az építőanyagot elhordták. Akik építeni kezdték, azok közül sokan meg sem érték a befejezését, teljesen készen csak évtizedekkel később lett. Nem maguknak építkeztek, az utánuk jövő generációknak akartak valami igazán fölemelőt alkotni. Szerzetesi templomot, ferences kolostort építettek. Nem tudták, hogy a későbbiekben iskola és kollégium fog itt működni. Egy kivézt országban, ahol a születések száma nagyon alacsony volt, a lakosság szegénységben, sőt nyomorban élt, nem volt közbiztonság, szociális ellátórendszer, nem működött szervezett oktatás; kiemelkedő jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy szerzetesek éljenek ebben a városban. Vajon miért? Mert őket tartották az egyéni életvezetés, az emberi kapcsolatok, a közösségi érzék, a családi összetartás, a lelki elmélyülés és az Istennel való kapcsolat szakértőinek. És úgy gondolták, hogy ezek nélkül hosszabb távon élni sem lehet, vagy ha lehet is, minek?

Ilyen nagy kihívások előtt állunk ma is. Biztos az akkoriak is úgy érezték, hogy alig felelnek meg az elvárásoknak. Mi is építkezünk, anélkül, hogy bármikor készen látnánk azt, amiért fáradozunk.

Köszönjük az elmúlt 300 évet! Köszönjük a bizalmat azoknak, akik ma is bíznak a magyarországi, azon belül az esztergomi ferencesekben, és ránk bízzák legföltettebb kincseiket, a gyermekeiket! Köszönjük sokaknak, akik imádkoznak értünk, vagy bármilyen módon segítenek bennünket! Köszönjük munkatársainknak, hogy velünk dolgoznak, kiegészítik a mi gyarló szolgálatunkat! Szűkebb és tágabb környezetünknek köszönjük, hogy türelemmel vannak irántunk, elnézik esendőségeinket.

A nyári szünetben mindenkinek jó pihenést kívánok, hogy mindnyájan együtt dolgozhassunk azért, hogy legalább 300 éves jövője is legyen az esztergomi ferenceseknek!

P. Lukovits Milán
igazgató

Őszinteség és derű

* Interjú dr. Tóth Damján atyával ezüstmiséje alkalmából

Huszonöt év papság, harminc év szerzetesség. Középiskolai tanárság Szentendrén, majd Esztergomban. A pálya elején magas szintű tudományos élet. És mindig opera, opera és opera. Természetesen nem lehet egy ember életét vagy hosszabb-rövidebb életszakaszokat néhány szóban összefoglalni, még egy interjú is kevés hozzá. De beszélgetni mindig jó, egy igazi beszélgetés mindig tartogat valami meglepetést. Így volt ez most is...

¶ *Veled kapcsolatban nem is kezdődhetne másként egy beszélgetés, minthogy megkérdezzem: voltál vagy most készülsz operába?*

– Voltam és egyfolytában készülök is. Igaz, most nehezebb lesz, hiszen itt a nyár, de ha rajtam múlna, akkor biztos, hogy hetente járnék. Utoljára a diákjaimmal voltam a Bánk bánon az Erkelben.

¶ *Minek köszönhető ez az évtizedek óta tartó rajongásod az opera iránt?*

– Anyai ágon a család több tagja is művészléleknek számít. Nagypapám nagyon jó festő- és szobrászművész volt, annak ellenére,

hogy különösebben nem vált híressé. Ha jól emlékszem, Lotz tanítványai közé tartozott. Több templomot festményeivel díszített, de a zenét is szerette. Édesanyám húga kiváló csellista, Szegeden él, de már nem tagja semmilyen zenekarnak. A nagybátyám, aki 2011-ben hunyt el, a MÁV Szimfonikusoknak volt a fagottosa. A család ezen része tehát muzikális beállítottságú, apai oldalról inkább mérnökök sorakoznak. Apukám és nagypapám is építészek. Gyerekként mindig volt operabérletünk, ha nem is sokszor, de gyakran megfordultunk az Operában. Aztán jött a kamaszkor, én is

sokat hallgattam a Rolling Stonest, a Doorst és az ezekhez hasonlókat, azonban mindig megmaradt a klasszikus zene iránti érdeklődésem.

¶ *Volt olyanvalaki a környezetedben, aki kifejezetten nagy hatást gyakorolt rád a komolyzene elmélyült hallgatásában?*

– Alapvető fordulatot a klerikátus hozott, miután beléptem a rendbe. Novíciustársam, Bősze Ádám, aki amellet, hogy egy igazi bohém figura volt, rendkívül értett a zenéhez. A novíciátus végeztével jelentkezett a Zeneakadémiára, én pedig állandóan rajta lógtam, hallgattuk a kazettáit, szerettem,

amikor orgonán játszott. Ádám sok mindenre felnyitotta a szemünket, rengeteget tanultam, tanultunk tőle. Idővel, amikor Szegedre kerültem teológiai tanárnak, a Verdi-centenárium alkalmából már intenzíven követtem a város komolyzenei eseményeit. Mániákus operalátogató és -hallgató az elmúlt években lettem itt Esztergomban. Sőt, mondhatni megszállott gyűjtőjévé is váltam a műfajnak.

☪ **Tehát gyűjtöd is az operákat...**

– Igen, betegesen.

☪ **Egyébként kiskorodban zenéltél?**

– Tipikus lusta gyerek voltam, de nagyon szerettem a hangszeres zenét. Reményi Károly (Karcsi bácsi) felesége volt a zenetanárom, csellóztam. A szolfézszt kifejezetten utáltam, unalmasnak találtam, azonban zenélni, azt szerettem. Nyolcadikos lehettem, amikor aztán abbahagytam a zenélést, de a Dobó Gimnáziumban Reményi Karcsi bácsi énekkarában szívesen töltöttem időt. Ebből a szempontból, a zenei élet tekintetében nagyon szerettem azt az iskolát.

☪ **Vannak olyan darabok, amelyeket rendszeresen, újra és újra meghallgatsz, amelyekkel szinte együtt élsz?**

– Rengeteg... Bachhoz mindig vissza szoktam térni, másik ilyen Mozart, akit mindig hallgatok. Beethovent is nagyon szeretem és Händelt is, de a szívem csücske az olasz opera. Azt szinte mindig hallgatom: Verdit, a Traviatát havonta egyszer vagy kétszer biztosan meghallgatom és vagy 15 féle feldolgozásban megvan, Rossini, Donizetti, Bellini stb. Vannak kevésbé ismert olasz zeneszerzők, őket is szoktam hallgatni. Ha olasz operáról van szó, akkor számomra első helyen Verdi áll.

☪ **A tenor- és szopránénekesek közül manapság kiket szeretsz a legjobban?**

– Nagyon szeretem a hangját Juan Diego Floreznek. Kétszer is voltam már koncertjén. Egyszer az Operaházban hallgathattam őt édesapámmal együtt, a második sorban ülve. Hallatlan élmény volt, ahogy ez a kis, alacsony emberke milyen magas hangokat is ki tud énekelni. A hölgyek köréből számomra első helyen az orosz Netrebko áll, Diana Damrau-t is szeretem, de aki nagy kedvencem volt, jóllehet mára már visszavonult, az Natalie Dessay – lágyan és bámulatosan könnyedén énekelt. Ott van még Joyce DiDonato is, jóllehet ő inkább mezzoszoprán. És bár nagyon szeretem Vivaldit, meg kell mondjam, Cecilia Bartoli hangja nem tartozik a kedvenceim közé, annak ellenére, hogy tudom, mekkora énekesnőről van szó. Ami pedig a magyar hölgyeket illeti, itt is vannak fantasztikusak: Kolonits Klára, Vörös Szilvia, Rálik Szilvia, ill. akire nemrégiben figyeltem fel, Sümegi Eszter.

☪ **Úgy tudom, van egy titkolt vágyad az 50. születésnapodra: a milánói Scala. Lesz, aki meglep egy operajeggyel a rendtársaid közül?**

– Azt nem hiszem...

☪ **De ha mégis összejönne, az boldoggá tenne?**

– Egészen biztosan! Repkednék örömben jobbra-balra.

Ugyanakkor egyedül már nem szívesen megyek sehova, tehát jó lenne, ha valaki velem tartana.

☪ **Kit vinnél magaddal?**

– A rendtársaim közül?

☪ **Akár.**

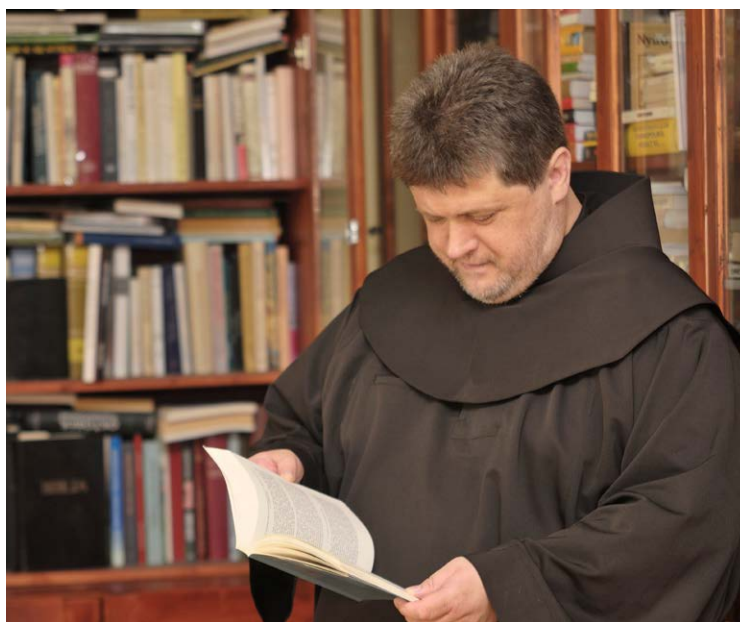
– Nem is tudom. Talán azt, aki szeretettel elvisel engem...

☪ **Úgy tapasztalom, hogsokszor a diákjaiddal jársz operába. Ez tudatos döntés?**

Igen, ezt teljesen tudatosan csinálom, mert úgy gondolom, hogy most kell megalapozni a komolyzenei műveltségüket. Elfogadom azt is, amit ők hallgatnak, bár azt inkább riccsajnak tartom, és éppen ezért szeretném, ha már most hallanának olyan zenét, amely idővel beépül az életükbe, vagy csak egyszerűen visszaemlékeznek majd arra, hogy volt egy olyan prefektusuk, aki elvitte őket az Operakalandra, vele együtt hallgattak Mozartot, Verdit, Rossinit, Erkelt. Jó lenne, ha tudnák, hogy van más zene is.

☪ **Térjünk át egy kicsit arra az ünnepre, ill. jubileumra, amely kapcsán most beszélgetünk. Miért fontos egyáltalán az, hogy megünnepeljünk bármit is az életben?**

– Az ünnep kiemel abból a mindennapi taposómalomból, amelyben élünk. Az ünnep valami más szférába emel minket, olyan állapotot teremt, amelyben jól érezhetjük magunkat és másra is odafigyelhetünk. Igazi ünnep szerintem kizárólag keresztény ünnep lehet, vagy keresztény módon történő ünneplés, tehát szentmisével bevezetve, az Úr Istenre figyelve. A mi ünnepeink nem valaminek a megjászsása, hanem az Istenre történő figyelés, az Istennek szentelt odaadás és az ő imádása. Ezért tudunk mi igazából ünnepelni. Minden más csak önmagunk dicsőítése vagy valami olyan érték kiemelése, amely nem abszolút érték. A mi életünk az abszolút érték körül forog. Úgy látom, hogy manapság óriási létfelejtésben vagyunk, mindennel foglalkozunk – mi is, szerzetesek – csak az igazi

Fotók: Szamosvári Zsolt

értékkel nem. Az ünnephez fel kell nőni. Ehhez nekem is szükségem volt erre a 25 évre. Lehet, hogy az aranyisét már nem fogom megélni, de ez az ünnep valóban nagy ünnep lesz számomra.

☪ Miben változtál meg ezalatt a 25 év alatt?

– Mindenben. Emberileg biztosan bölcsebb lettem, szerzetesként is mélyebben látok már sok mindent. Megértettem, hogy vannak dolgok, amelyeket meg kell tanulni elengedni, és van, amihez nagyon kell ragaszkodni. Papként is rájöttem arra, hogy nem politikáról, meg nagy dolgokról kell prédikálni, hanem csak az evangéliumról, csak a Szentírásról, és azt a saját tapasztalataimon keresztül átadva. Eleinte még a görög szöveget is megnéztem, próbáltam exegetizálni stb. Most már nagyon máshogy látok dolgokat...

☪ Várod és készülsz az ünnepre, ezt érzem a szavaidból is, mégis meg kell, hogy kérdezzem: hogyan kerülhetett az az idézet a meghívóra, hogy „Rászedtél, Uram, és én hagytam, hogy rászedj.” Hogy értsük ezt?

– Ebben van egy hatalmas szarkazmus is. Szeretek mindent vidáman és bohókásan látni. Van benne valami... Jeremiás is, akitől az idézett mondat származik, nagy elképzelésekkel állt az életnek, és sokszor csalódott, felült saját elgondolásainak, sokszor nem jött össze, amit szeretett volna; mégis számomra éppen ezért a legemberibb,

a legszerethetőbb próféta. Ráadásul mindig megmondta keményen az isteni igazságot, amitől aztán szenvedett is eleget. Szeretett volna az emberek közé tartozni, de akkor meg úgy érezte, hogy az Isten közelsége nyomasztja. Jeremiás lelkületéhez közel érzem magam. Egyébként véletlen akadtam erre a sorra egyszer régen, de azóta is a kedvencem.

☪ Szókimondó embernek tartod magad?

– Sajnos igen... Többszer meggyűlt ezzel a bajom, de inkább kimondom, amit gondolok.

☪ Esetekben sem tudunk úgy beszélgetni a papságról, hogy egyben az ne érintené a szerzetesi hivatásodat is. 25 év papság, 30 év szerzetesség. Vessünk egy pillantást a kezdetekre.

– Nem ferencesnek készültem. Ez egyszerencsés véletlen, hogy így lett – bár nem mindenki örül ennek. Egyházmegegyés papnak készültem a megtérésem után, és úgy gondoltam, hogy ez lesz a nekem rendelt út. Így tehát felkerestem a szeminárium akkori rektorát vagy spirituálisát, aki nem más volt, mint Gaál Endre nagyprépost úr, egyébként ferences öregdiákunk. Szerettem volna, ha vállalja a lelki vezetésemet, de ő sajnálkozva monda, hogy nem ér rá, azonban buzgón ajánlotta a ferenceseket, Barsi Balázs atyát, Pál, Vilmos és János atyát. Azt mondta, hogy ők talán tudnak rajtam segíteni. Azóta is ezen viccelünk, ha ez szóba kerül... Akkoriban én még nagyon engedelmes voltam, így hát bementem a ferences atyákhoz, megismerkedtem két emberrel, akiket azóta is nagyon tisztelek és szeretek: Balázs atyát, aki aztán novíciusmagiszterem lett, ill. Tokár János atyát. Onnantól kezdve megragadt ez az élet, és egy-két hónap elteltével már elhatároztam, hogy ferences leszek. Egyre többet olvastam Szent Ferencről, minden reggel jöttem szentmisére – dobós létemre –, óriási élmény volt, ahogy az atyák befogadtak, idővel már állandóan a novíciusok nyakán lógtam. Úgy éreztem, hogy mindenki szeretettel fogad, pedig még csak érdeklődőnek számítottam. És mivel mindenáron tanítani is szerettem volna, nem volt már kérdés, hogy ezt az életformát válasszam. Végzős évem januárjában jelentkeztem a rendbe. Odaálltam édesapám elé is, bár nagyon izgultam, aki csak annyit mondott, hogy ha ezt választod, és komolyan gondolod, akkor tessék kitartani és kész.

☪ Balázs atyánál a novíciátus mondhatjuk azt, hogy egy életre szóló élményt adott?

– Olyan muníciót adott számunkra, akik Balázs atya novíciusai voltunk, hogy még mind a mai napig meghatározó. Hárman voltunk novíciusok: Bősze Ádám, Harsányi Ottó és én – nagyon szép emlékeim vannak, de a legbensőbb érzéseket aligha tudnám szavakban kifejezni. Egyébként volt úgy, hogy azt mondtam, csomagolok és megyek, de alapvetően Balázs atya karizmatikus egyénisége pozitív és nem elrettentő hatással volt rám. Nagyon sokat farigcsált rajtam... Rengeteg dolgot kaptam tőle és az akkori atyáktól: Vilmostól, Viktortól, Kapisztrántól, aki latinozott velünk, Ferenc atyától, aki könyvkötészetre tanított és nap-hosszat az orosz egyházi zenéről beszélt. Alapvetően Balázs

atya határozott meg mindent, de mellette olyan jó emberekkel találkoztam itt Esztergomban, ami el tudott indítani ezen az úton.

☞ És Szent Ferenc személyében mi ragadott meg akkor?

– Az, hogy annyira egy emberi szent.

☞ Ez miben mutatkozik meg?

– Tetszett az élete. Ahogy olvastam a műveit, a róla szóló legendákat, egyre inkább azt éreztem, hogy tetszik ez az élet. Mindent odaadni, Istentől élni, Istentől, Isten felé, az emberek felé is, teljesen önzetlenül. Úgy éreztem, hogy ez az ember fantasztikus, hogy ez az ember képes volt a középkorból tavaszt csinálni. Arra gondoltam, hogy milyen jó volna, ha én is valamilyen módon tavaszt tudnék csinálni. Egyébként a rendszerváltás idején, amikor még minden képlékeny volt, egy hatalmas megújulás is létrejöhett volna Magyarországon az egyház erejével.

☞ Egyéni szinten sikerült valaha is tavaszt csinálnod ott, ahol voltál vagy ahol most is vagy, vagyis a diákok körében?

– Hosszú ideje tanítok – ez igaz. A diákjaim – szerintem – mindig azt látják rajtam, hogy derűs, vidám ember vagyok. Hogy hoztam-e valaha is bármilyen nagy horderejű megújulást, azt nem tudom, de a tanítványaim érezték, érzik, hogy sok gyarlóságom ellenére is szeretem őket.

☞ Tanári pályád elején a tudományos érdeklődés is nagyon meghatározó vonása volt az életednek, sőt olyannyira, hogy az egyháztörténelem egy kevésbé ismert témáját kutattad, amelyből aztán doktori disszertáció született. Mi volt ez egész pontosan?

– 1994-től rendszeresen bejártam a Közpon-ti Szemináriumba is, és ott csináltam végig a doktori iskolát. Az egyetem mellette ógörög szakon is tanultam, amit egy sajnálatos haláleset miatt nem tudtam befejezni. Kedvenc tanárom, Kapitánffy István, a bizantinológia híres kutatója egy rutinműtét során életét vesztette, és talán emiatt is hagytam abba az ógörög tanulmányaimat, ill. nem fejeztem be. Ezután minden erőmet a teológiára összpontosítottam. Vanyó Lászlónál jártam patrisztika szemináriumokra éveken keresztül, és Török Józsefnél tanultam az egyháztörténelmet. Így fordult érdeklődésem egy nagyon különös szerzetesmozgalom története és írásai felé, amelyről akkoriban Magyarországon a tudományos életben sem tudtak sokat, a messzalianizmusról.

☞ Kik voltak ők és mitől váltak eretnekké?

– A 4-5. században a messzalianizmus kifejezetten egy virágzó eretnek szerzetesi mozgalomnak számított. Léte egyébként sok olyan problémát vet fel, amelyek napjainkban is aktuális kérdések lehetnek. Mi teszi az embert tökéletessé? Hogyan imádkozunk? Kell-e egyáltalán dolgozni? Aszkézis vagy látszat-askézis? És ehhez hasonló... Nos, a messzalianusok tökéletesnek hitték magukat, és úgy gondolták, hogy a tökéletesség fázisában már bármit meg lehet tenni. A korai egyházatyák nagyon eltérően fogadták őket, volt, aki ki akarta irtani a szektát, volt, aki türelmre intett, és próbálta az értekeiket, az értékes meglátásaikat beépíteni a hagyományba. Már az is tanulságos volt számomra, ahogy végignéztam, ki hogyan viszonyul hozzájuk. Sokat tanultam a kappadókiai atyák hozzáállásából, akik levetkőzve az előítéleteket azon voltak, hogy minél többet kamatoztathassanak azon meglátásaikból, amelyek nem ütköztek az alapvető hittételekkel. Makáriosz apát levelei azóta is a szerzetesi irodalom gyöngyszemei közé tartoznak, de említsük meg a Jézus imát is, amelynek eredete efelé mutat. Azonban radikalizálódott a szekta, és egyre jobban szembekerült az egyházzal, amelynek következtében megpecsételődött a sorsuk. Mindenesetre elgondolkodtató az anyagi javakhoz való hozzáállásuk, pontosabban az anyagiak megvetése és a tiszta imádságra törekvés.

☞ Személyesen mivel gazdagította a szerzetesi életed ez a kutatás?

– A Jézus imát azóta is rendszeresen végzem, ill. szerzetesi éveim elején voltak bizánci kapcsolataim is, főleg amikor még rendszeresen jártam Franciaországba.

☞ A középiskolai tanári munkád mellett van időd arra, hogy tudományos szinten foglalkozz akár egyháztörténelemmel, akár a doktori munkád továbbfejlesztésével?

– Tulajdonképpen ezzel a témával már régóta nem foglalkozom. Amikor a szegedi teológián, ill. Pesten a Sapientia-n egyháztörténelmet tanítottam, akkor is csak érintőlegesen kerülhetett szóba az előadásokon a kutatásom. És mivel 2011 után már egyértelmű lett számomra, hogy nem lesz lehetőségem a jövőben főiskolán tanítani, kifejezetten a gimnáziumi történelemoktatásra összpontosítottam minden erőmet. Tehát a középiskola mellett már nem foglalkoztam tovább a mozgalom

történetével. Egyébként nemrégiben megkerestek azzal a tervvel, hogy adjuk ki könyv formájában mindazokat az eredményeket, amelyek körvonalazzák a messzalianusok életét, gondolkodását, de szerintem ez sem a közeljövőben lát majd napvilágot, ha egyáltalán tényleg belefogok a kiadásába. Mostanra már úgy látom, hogy jelentősen át kellene írnom a doktori munkám...

☞ Utaltál arra, hogy a főiskolai tanárság nem valósult meg. Ez jelentett valamiféle törést az életedben?

– Annak idején nagyon úgy készültem, hogy főiskolai oktató is lehetnék. Ennek meghíúsulása részben az én hibám volt, másfelől nekem nem adtak meg azokat a lehetőségeket, amelyek a rendben többeknek igen. A kapcsolatrendszerem sem volt olyan, hogy az segítséget jelenthetett volna. Akkoriban ezt kissé sérelmeztem, most már úgy vagyok vele, hogy biztosan a jó Isten is így akarta. Azzal a korosztállyal foglalkozhatok, akiket egyébként is nagyon szeretek.

☞ Hogy látod magad a diákok körében?

– Nagyon sok dologra szeretném őket megtanítani, mégis az az érzésem, hogy ők sokkal többre tanítanak engem: még nyitottabbnak kellene lennem, újabb és újabb módszereket kellene a tanításomba beépíteni stb. Naponta föladják a leckét, kalandról kalandra vezetnek a tanári pályámon. No, meg az is igaz, ahogy öregszem, kezdek köztük kissé nagypapássá válni – valahogy így látom mostanság magamat közöttük.

☞ Mit kapnak tőled? Mit adsz nekik napi szinten mint tanár és mint prefektus?

– Az őszinteséget.

☞ Ez lenne a ferences pedagógiád legfőbb értékeis?

– Igen. Őszinteség és derű. Ezzel a kettővel egy egész életet szépen le lehet élni. Nagyon fontos, hogy még a legkeserűbb helyzetben is tudjuk derűsen szemlélni az életet. Mint a kukac az úthenger előtt... Lehet, hogy ezt a két dolgot a diákjaim nem is tudatosítják annyira magukban, de bízom abban, hogy mellettem napi szinten megérik.

— KEPEL DÁNIEL

Kedves ballagó Diákjaim!

* P. Lukovits Milán igazgató

Sok társadalomban létezett valamilyen kulturális rítus a gyerekkorból a felnőttkorba való átlépés kifejezésére. Az önállóság, a szociális képességek fejlődése szempontjából óriási lépés volt, amikor kollégiumba kerültek. A középiskola a diákkorunkhoz tartozik, a gimnáziumból való kilépés ma az az esemény, ami akár a felnőtté válás egyik fontos állomása. Követi majd ezt a munkába állás, az önmagunkról való gondoskodás és a családalapítás, de mindenképpen életetek jelentős fordulópontján álltok.

Mit jelent a felnőtt-lét? Egy húszéves fiú, kedves volt diákom pár hónapja fogalmazta meg ezt a facebookon üzengetve ismerőseinek. Nem a veretes irodalmi stílus emeli ki számomra a mondanivaló jelentőségét, hanem az, hogy ez a fiú már nem él. Ezt írta: „*Most már a visszatáplálás folyamata jön el lassan nekünk. 20 évig mi kaptunk. Most az elkövetkezendő 20 évben min nekünk kell adni. És ez alatt nemcsak arra gondolok, hogy öreg szüleinket majd mi pelenkázzuk be, hanem hogy valamelyest örömük teljen abban, amilyenek lettünk, mert akkor az az ő dicséretük és jutalmuk, hogy akit szerettek és neveltek, az normális lett.*”

A gyerekek igyekezünk mindent megadni: a legjobb falatokat, a legjobb iskolát, szép élményeket, mindent, amit szeme-szája kíván. Felnőttnek lenni azt jelenti, hogy fel kell tennünk a kérdést: Megdolgoztam-e azért, amit használok? Jár-e nekem az, amit igényelek? De nem csak ezt jelenti a felnőtt-lét. Hanem azt is, hogy eljött a visszatáplálás ideje. Megdöbbenő, hogy egy 20 éves fiú erre rá tudott jönni. Születeken, családokon kívül hova lehet, vagy kell visszatáplálni? Két helyet említek, az egyik az iskolátok.

Elnagyolt számításom szerint a két osztály tanuló (26X6 + 29X4 = 156+116 =) 272 tanévet töltöttek itt. Ha a két osztályból 4-5 fiú belépne a ferences rendbe, és odaajándékozna az élete hátralévő 50-60 évét, akkor rendben is lennénk. Örülök annak, hogy osztályonként 1-1 diák elindul a papság felé. Természetesen más módon is erősíthetitek ezt az iskolát. Pedagógus-ínség idejét éljük; tanári utánpótlásunk is úgy lesz 5-10 éven belül, ha közületek választják páran a pedagógiai pályát, és visszajöttek ide tanítani. Vagy amikor családot alapítottok, majd ide külditek a gyerekeiteket tanulni. Mert egy diák gazdagítja is ezt a közösséget. Ezúton is köszönöm mindazt, amit ezért a közösségért tettetek. Legfőképpen azt, amikor igényesek voltatok, és szellemi, lelki kincseket gyűjtöttetek, mert azokat sohasem csak magának gyűjti az ember.

A másik terület, ahová „vissza kell táplálni” a hazánk. Szüleitek mellett ez az ország, ennek a hazának a társadalma, lakossága tanítatott, gyógyított benneteket. Felnőttnek lenni azt is jelenti, hogy elismerem, adóssággal indulok. Lehet külföldön tanulni, dolgozni, boldogulni, de ne felejtsetek, hogy ennek a hazának vagytok adósa!

Mit is kívánjak nektek? Sikeres érettségit, jó munkahelyet, szép biciklit vagy inkább autót, felfelé ívelő karriert? Talán mindez kevés. Azt a gazdagságot kívánom nektek, melyből bőkezűen tudjátok viszonzni mindazt a szeretetet, törődést, amit születektől, környezetetektől kaptatok!

A „visszatáplálás” gondolatát izlelgetve eszméltem rá arra, hogy Szent Ferenc lelkiületének egyik fontos vonásáról van szó. Szent Ferenc nem jótékonykodni akart, nem tekintette célnak a szegénységet. Hanem elgondolkozott azon, hogy ami fölött ő rendelkezik, az valóban az övé-e? És rájött arra, hogy a rendelkezési lehetőség még nem jelenti azt, hogy az a vagyontárgy tényleg őt illetné. Úgy élt, hogy ha lehetőségekben, érzelmi gazdagságban, szellemi képességekben, esetleg anyagiakban többet kapott volna, mint az a konkrét ember, akivel találkozik, akkor tartozik neki. Akkor vissza kell neki adnia, ami az övé. Rá kell döbbernünk arra, hogy minden személyes, családi, anyagi, egészségi problémánk ellenére nagyon gazdagok vagyunk! Amikor olyan emberrel találkoztok, akik valamilyen értelemben nálatok rosszabb helyzetben van, gondoljatok arra, hogy Szent Ferenc arra tanít benneteket, hogy tartoztok neki.

Köszönöm ballagó diákjaink szüleinek, hogy annak idején volt bátorságuk és elengedték kollégiumba kicsi fiukat. Talán egy kis sírás is volt mindkét részről. Kívánom, hogy legyen sok örömük érettségiző gyermekükben, és további életükben, kísérik őket figyelmükkel, imádságukkal és kapjanak vissza tőlük sok szeretetet és megbecsülést!

**KEDVES BALLAGÓ DIÁKJAIM!
ISTEN VEZÉRELJEN BENNETEKET ÉLETETEK ÚTJÁN!**

Tisztelt Igazgató Atya, tisztelt Tanárok, kedves Diákság, kedves Szülők, iskolai Dolgozók és végül, de nem utolsósorban kedves Ballagók!

* Nógrádi Gergely (11/B)

Ti most életetek egyik lényeges momentumát élitek át valamennyien. A ballagással egy életszakasz zárult le előttetek, de nem egy egész élet. Befejeztetek valamit, és mindjárt el is fogtok kezdeni egy újabbat.

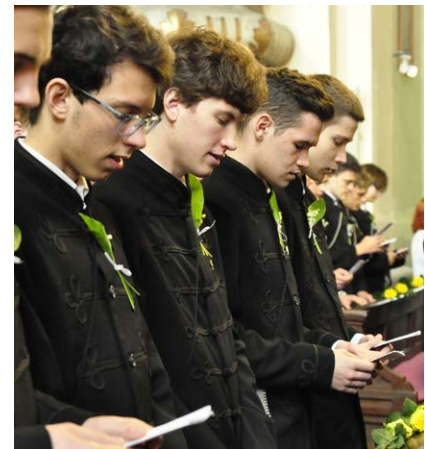
Reméljük, sokan olyan alapot raktatok le magatokba, amely végigkíséri földi léteteket, és amelyre büszkén tekintetek majd vissza. A sors szekerén utazva két dolgot tartsatok mindenképpen szem előtt. Az egyik az, hogy senki, de senki sem hibátlan, hiszen emberek vagyunk. Itt arra figyeljétek, nehogy ezt meglovgolva, ezzel visszaélve járjatok el

az élet dolgaiban, mondván, hogy úgyis van bűnbocsánat, és amúgy se tökéletes senki. A másik pedig az, hogy nincsenek véletlenek. Higgyetek a Gondviselésben! Mint ahogy nem véletlen az sem, hogy itt voltatok, úgy az sem, ami történik majd veletek; és azt se felejtsetek, hogy szabad akaratotok van!

Fontos, hogy hogyan töltötted azt az időt, amíg itt voltál. Gondold végig, hogy miben mulasztottál, és mit kell még megtenned. Fontos, hogy vedd észre magad, tanulj alázatot, mint ahogy azt Szent Ferencatyánk példáján is láthattad! Fontos, hogy csakis azt képviseljétek, amiben ti magatok is hisztek, amit szívetek diktál. Mindezt úgy tegyétek, hogy soha ne mondjatok ellent megnyilatkozásaitoknak; ne vétsetek hazátok s hitetek ellen! Fontos, hogy tudd megkülönböztetni a csibészséget a gonoszságtól, az igazat a hamistól, az értékesnek tűnőt az igazi értéktől!

Csak rajtad áll, hogy a te világod milyen lesz. Olyan, amilyenné te magad teszed!

Ne legyetek olyanok, mint Ady Endre A Hortobágy poétája című versének hőse, a „kúnfajta, nagy szemű legény”, aki bár valami olyasmit képvisel, ami magasztos, és nemcsak saját maga, hanem hazája számára is, akinek ilyen értelemben virág nő a szívéen, mégis

feladja a küzdelmet, látva a tömeg, a csorda közömbösségét, ellenállását. Ne hagyjátok, hogy ezt a jót, ezeket az értékeket elfeledtesék veletek!

*„Alkonyatok és délibábok
Mefogták százszor is a lelkét,
De ha virág nőtt szívében
A csorda népek lelegelték.”*

Soha, de soha ne adjátok fel, hiszen álmaidotok csak így tudjátok megvalósítani!

ISTEN VELETEK!

Frankásnak lenni minőséget jelent

Tisztelt Igazgató Atya, Nevelőink, tisztelt Tanárok, Dolgozóink, Diáktársaim, Családtagok, Barátok!

* Bodon Gergely (12/B)

Beszédemmel mindannyiunk köszönetét szeretném kinyilvánítani, hogy befogadtak minket ebbe a közösségbe, szerves tagjaivá válhattunk valami nagyobb egésznek, egy széles szárnyai alá vevő közösségnek, a Frankának.

Iskolánk jelentős múltra tekint vissza, mely számunkra biztosan – s reméljük, a következő generációk számára sem lesz másként – büszkeséget, méltóságot kölcsönöz nekünk.

A sokat szajkózott zsargon, melyet minden diáktársam már kismilliószor hallott, hogy „frankásnak lenni minőséget jelent” apró dolgokban – otthoni közösségekbe való

visszatérésekkor, ismeretlen, új helyeken való érvényesüléseknél, vagy számtalan egyéb más esetben is – már nem egyszer nyilvánult meg számunkra, és a java még hátra van.

Mintha egy kicsit más szemmel tekintenénk a világra és az is olyan szemekkel pillantana vissza ránk.

A frankás hangulatban azt hiszem, mind részesültünk, melynek emléke idővel bizonyosan tovább is szépül majd.

Kedves Szüleink! Mikor talán könnybe lábadt szemekkel és egy kicsit féltve is, de erre az intézményre bíztatok minket, ti talán már sejtettétek, vagy legalábbis reméltétek,

hogy az otthontól való elszakadás, a kirepülés a családi fészekből csak javunkra válik itt.

Mikor annak idején elválva töletek, belesöpöpentünk a frankás forgatagba, még mind ismeretlen senkik voltunk egymás számára, most viszont... Most, ha végignézek, önökön, uraim, a barátaimat látom. És lám, az akkor végtelennek tűnt négy, kinek még végtelenebbnek tűnt hat év, bizony elszállt. De nem akárhog. Szellemben, tudásban gyarapodtunk, és az eltelt évek alatt a kezdeti elárvultság, ijesztően zajos magány hamar remek hangulattá, jó ismeretségekké nemesültek át. Így a soron következők, akiknek személyesen köszönettel tartozom, azok ti vagytok, srácok.

„Uraim, a történelem itt zajlik a szemük előtt!” – zengnek történelemóráról történelemórára Vajk tanár úr szavai. Ha csak frankás pályafutásunkra tekintünk, már megállapíthatjuk ezen tétel igaz voltát. Mi közös történelemmel, jelennel és az itt töltött éveinkhez képest ugyan kisebb-nagyobb megszakításokkal, de talán közös jövővel is rendelkezünk, röviden, frankásságunk sorsformáló módon hatott eddig és fog hatni eztán is ránk, amire a 2013-as, kinek ’11-es év Veni Sancte miséje nyomta rá a pecsétet.

Ugyan nem mindig mentek sűrűlódásmentesen a dolgok, voltak összezörrenések, hülyeségek és berágások, de biztos vagyok abban, hogy az itt lehúzott idő egy összetartó közösséggé kovácsolt bennünket, egy olyan közösséggé, amit megbízható emberek, életre szóló barátságok és örökös jókedv együttese jellemez. Vörösmarty idézetével élve: „Ez jó mulatság, férfimunka volt!”

Köszönet illeti továbbá tanárainkat és nevelőinket, akik vállalva az olykor lehetetlennek tűnő feladatot, szakadatlan iparkodtak a tudományok és lelkiség terén elmélyíteni ismereteinket, a fel-felcsillant humorukkal és őszinteségükkel megtoldva mindezt, műveltséget, tudást, emlékezetes perceket és szép emlékeket szerezve nekünk.

Hálánkat tolmácsolom továbbá az iskola dolgozó felé, akik éveken át türték minden nyugunk bajunk, főztek, sütöttek ránk, és próbálták kollégiumi, iskolai körülményeinket fáradszóról javítani, illetve karban tartani azt.

Hálaadásom végezetéül, de nem legutolsósorban bizony köszönetet mondhatunk a jó Istennek, aki itt töltött éveink alatt végig velünk volt, tenyerén hordozott és segített minket!

Kedveskedjek még? Ha ugyan volt is pillanat, mikor az ember komolyan eljátszott a dezertálás gondolatával, úgy érzem, van miért hálásnak lenni így a történet végére érve. Ha ugyan nem is mindenért – hisz’ mind emberek vagyunk – de a remek társaságért és a belénk fektetett mérhetetlen sok energiáért mindenképp!

Kedves Barátaim!

Ballagási beszédemet zárandó, egy általam írt versben foglalnám össze a Frankában eltöltött évek eseménydús kavalkádját, mellyel hálánkat és megbecsülésünket fejezném ki tanári karunk, szüleink, illetve az évek alatt nevelésünkben részt vállalt emberek és a ferences testvérek felé. Kérem, fogadják sok szeretettel!

Tarka-barka-Franka

A tanulás szentség, hisz életre nevel
És tanulni is magadnak, nem a tanárnak kell.
De mikor életed zöld ágán válaszúthoz érsz,
Döntened kell, elemiből milyen iskolába mész?

Választásod fontos, hisz éveket takar
És éveket szenvedni, mondd, melyik srác akar?
Így esett hát választásom egy kollégiumra,
Esztergomi fiú sulis és pár ferences csuha.

Ó, a nyílt napon mondtak ám minden szépet,
Mézes-mázos szóval csábították a népet:
„Balatoni vitorlás, római kirándulás,
S bár tanulni kell, minden más móka, s kacagás!”

El is csavarták e szép szavak fejemet
És boldogan kezdtem itt a gimis életet.
Gólyatáborunk a gerecsei kastélyban volt,
Hol a termekben csupán víg kacajunk visszhangja szólt.

Ám víg napok után ránk zúdult a kolepsz...
„Távol az otthontól?! Jaj, Istenem, mi lesz?”
Már nevelő atyánk sem olyan nyugodt, mint régen...
Ha megráztuk a pofonfát, hullott gyümölcse szépen.

De kérдем én, hát mi ez? Nem erről volt szó!
Ilyen elárvultan élni nem valami jó...
De az évek összehoztak minket, már tudjuk,
S majd az itt töltött éveket talán még visszasírjuk.

A tudományokért mind hálásak vagyunk,
S hogy napról napra bővült gondolkodásmódunk.
A rohanó évek csak úgy repültek felettünk,
S mi ezalatt bizony csácsi egy csapatát verődtünk.

És bizony senki se gondolja azt rólunk,
Hogy csak városban lézengtünk, meg csavarogtunk!
Az évek alatt gyarapodtunk ám kultúrában.
Gyakran fordultunk meg színházakban és operában.

Olaszországban tett kirándulásunkra
Talán mind mosolyogva emlékszünk már vissza.
És a sok megélt kirándulás, lelki gyakorlat
Szép volt – ha táskákba is néztek, s ujjakat szagoltak...

S a kérdések sorából még nem fogytunk ki.
Tán felteszed: „Jó, jó. De mindezt megéri?”
Ha ugyan néhanapján úgy is éreztük, hogy nem,
Hát küzdöttünk tovább azért, hogy majd később jobb legyen.

S hogy jobb lesz e? Nem tudom...
Merem remélni.
De hiszem, hogy ezért tán
Megérte szenvedni.

Búcsúztató

* Bárándy Marcell (9/B)

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a megjelent vendégeket, családtagokat, tanárainkat, a ferences atyákat, az iskola dolgozóit, a végzős és az itt maradó diákokat! Különleges napunk van, a búcsú napja. Mindnyájan tudjuk, érezzük, tapasztaljuk a mindennapokban, hogy a búcsú általában fájdalmas. Ugyanakkor azt is látnunk kell, hogy a búcsú valami új kezdete is egyben.

Kedves ballagó Diáktársak!

Éleetek egyik legnagyobb fordulópontja ennek az izgalommal, búcsúzásokkal és talán könnyekkel teli tavaszi napnak az eseménye, a gimnáziumi ballagás. Ma minden megváltozik. Lezárul egy négy, illetve hat éves életszakasz, amely mindnyájatok lelkében örök nyomot hagyott. Néhány év múlva, mikor leültök igaz barátként egy tábornüz mellé vagy egy kávézóba, és eszetekbe jutnak a gimis emlékek, először csak elmosolyodtok, aztán elkezdtek történeteket mesélni, és azon veszitek észre magatokat, hogy együtt nevettek, és egyre több emlék kerül elő. Ezek a történetek kötnek ide titeket. Ugyanis azt hiszem, egy élményekben gazdag korszakot tudhattok magatok mögött.

Gondoljatok csak a közös kirándulásokra, a túrákra, a balatoni hajózásra, a gerecsei erdei iskolára, a Kis-Duna-parton töltött délutánokra, az életre-halálra szóló foci- és kosárcsapatokra a szigeten, a nagy beszélgetésekre a hálóban! Néha biztosan eszetekbe fognak jutni a nehéz pillanatok is, de ekkor majd beugrik egy barát képe, aki elmagyarázta a lehetetlennek tűnő számítást, segítette megírni a fogalmazást, vagy kinyitotta az ablakot, hogy be tudjál mászni.

Persze nem csak emiatt kell az iskolára emlékeznetek. Nem szabad elfelejteni azt a rengeteg tudást és ismeretet, amit az itt töltött évek alatt elsajátítottatok. A számos lehetőséget, a tanulmányi versenyeket, amelyek szintén szélesítették látókörötöket. S végül a legfontosabb: a ferences lelkület.

Gondoljatok a lelki gyakorlatokra, az osztálymisékre, a szombat esti elmélkedésekre, a tranzitusra, a tanévet nyitó és záró szentmisékre! Az iskolát átható ferences lelkület – az arra fogékonyaknak – olyan erő, melyből méltán táplálkozhattok egész éleetek során.

Új utak várnak tehát rátok. Induljatok! Más környezetbe kerültök majd, ahol sokszor nagyon-nagyon (de tényleg nagyon) nyomasztónak tűnik majd a rossz. De a ferences gimnázium szerintem megadta a megfelelő lelki hátteret ahhoz, hogy tudjátok, a rosszat csak jóval lehet legyőzni. Legyetek odaadók, másokért élők, hallgassatok a jó szóra, fogadjátok el a segítő kezet, ha nyújtják felétek.

Mi, itt maradó diáktársak őszintén, szívből drukkolunk nektek, hogy sikerüljön megvalósítani álmaitokat, hogy megtaláljátok azt a lehetőséget, amelyet nektek tervezett az Úr.

Váljatok tudósokká, sportolókká, zenészekké, a lényeg, hogy ne feledkezzetek meg arról, hogy honnan indultatok!

Teréz anya szavaival bocsátunk benneteket útra:

*Az élet esély – vedd komolyan!
Az élet szépség – csodáld meg!
Az élet kötelesség – teljesítsd!
Az élet érték – vigyázz rá!
Az élet szeretett – add át magad!
Az élet küzdelem – harcolj!
Az élet jutalom – érdemeld ki!
Az élet élet – éljed!*

VÉGZŐS DIÁKOK! ISTEN ÁLDJON BENNETEKET!

Ferencesek Esztergomban

* A rend több száz éves
esztergomi múltjáról nyílt kiállítás

Helytörténeti kiállítás nyílt a ferencesek több száz éves esztergomi jelenlétéről a Kákonyi Galériában 2017. május 18-án, amellyel egyúttal megkezdődött a ferences templom és kolostor 300 éves jubileumára emlékező ünnepségsorozat. Jóllehet maga a tárlat közel 650 év történetét igyekszik nagyvonalakban bemutatni, a 300-as évfordulóé a fő szerep, amelyet a barokk időszaktól számítunk, amikor – a török hódoltság végeztével – visszatértek a szerzetesek a városba, és újjáépítették a templomot, valamint a kolostort. A kiállítást Fáy Zoltán történész, a Magyar Ferences Könyvtár és Levéltár vezetője nyitotta meg. A vendégeket Vereckei András művészettörténész, a kiállítás létrehozója köszöntötte, ill. P. dr. Dobszay Benedek, a magyarországi ferences rend tartományfőnöke. A megnyitón közreműködött az iskola énekkara Pálmai Árpád karnagy, egyházzenesz vezetésével, továbbá Bodon Gergely végzős tanuló.

2017. május 18-án, szerdán nyílt meg az a helytörténeti kiállítás a Kákonyi Asztrik Kortárs Galériában, amely a ferences rend esztergomi működését igyekszik bemutatni a kezdetektől napjainkig. Maga a jubileum rövidebb időszakra korlátozódik a ferencesek közel 800 éves, pontosabban a kisebb-nagyobb kihagyásokat leszámítva 650 éves esztergomi

múltjából. Azt a 300 évet állítja az emlékezés homlokterébe, amikor visszatértek a barátok a városba, majd újjáépítették a templomot és a kolostort. A templom alapkövének 1700-ban történő elhelyezése a Rákóczi-szabadságharc miatt még nem jelenthette ezt az új kezdetet, csak 17 évvel később indulhatott a napjainkig ívelő folyamat.

A megnyitóbeszéd előtt P. dr. Dobszay Benedek tartományfőnök köszöntötte a vendégeket, akik körében – lévén, hogy a galériának a ferences gimnázium ad otthont – szép számban képviseltette magát a diákság. Nemcsak erre való tekintettel, hanem a ferencesek esztergomi működésére reflektálva a provinciális atya inkább a jelenre, az iskolában folyó oktató-nevelő munka fontosságára, annak az országban betöltött nélkülözhetetlen szerepére hívta fel a figyelmet. Összekötötte az irgalmasság évének üzenetével is, miszerint a tudatlanok oktatása irgalmas cselekedetnek számít, hiszen célját tekintve a teljes élet reményével ajándékozza meg a benne résztvevőket: „Irgalmas cselekedet embereknek tudást adni, és ezzel nemcsak megtölteni a fejüket, hanem eszközt adni a kezükbe, hogy olyan dolgot tehesse- nek, amelyből teljes élet kerekedhet ki.”

A ferencesek sok évtizedes múltja erre az oktató-nevelő tevékenységre korlátozódik itt Esztergomban, de nagyobb távlatokban nézve is igaz az, hogy mindig a külső szolgálat jellemezte működésüket - tette még hozzá Dobszay Benedek.

Beszéde végeztével Vereckei András (2006/A) művészettörténész, a kiállítás létrehozója köszönte meg mindazt a tárgyi és szellemi segítséget, amelynek révén ez a nagy horderejű vállalkozás sikeresen megvalósult. Külön kiemelte Horváth István régész, nyugalmazott múzeumigazgató szakmai tárgyú tanácsait, a Keresztény Múzeum és a Balassa Múzeum rendelkezésre bocsátott anyagát, ill. mindazok munkáját, akik, ha legcsekélyebb mértékben is, de hozzájárultak a tárlat széppé és tartalmassá tételéhez.

A Ferencesek Esztergomban című kiállítást Fáy Zoltán (1984/A) történész, a Magyar Ferences Könyvtár és Levéltár vezetője nyitotta meg. Beszédét elsősorban a történelmi áttekintésnek szentelte, de bevezetésként kitért magának a múzeumnak, ill. a kiállításnak, mint olyanak filozófiai és antropológiai vonatkozásaira is. Fejtegetésének konklúzióját a kultúrateremtés, a kultúráközvetítés tételére vezette le, átfogóbb értelemben pedig az igazság keresésnek elapaszthatatlan vágyára: „A saját ateizmusától időnként megrettenő André Malraux szerint az ember bemutatása a legfőbb jellemzője a múzeumoknak és kiállításoknak. Az olasz, talán neomarxistának is nevezhető teoretikusok, Lanfranco Binni és Giovanni Pinna ezt a gondolatot még azzal egészítették ki (...), hogy mindez

az uralkodó osztály céljainak megfelelően történik. A célok megfogalmazásától nem tekinthetünk el, de ennél fontosabb a kulturális javak birtokbavétele, gondozása, megőrzése, a kultúrateremtés és kultúrákövetítés. A kiállítóhelyek, galériák állandó gyűjtemény hiányában leginkább ennek a két utóbbi kritériumnak tudnak megfelelni. Mindez a muzeológia szempontja. De a múzeum sokkal inkább az igazság szenvedélyes keresésének a színhelye, a kiállítás pedig az igazság, a szépség és a jóság bemutatása. És persze az egység és a létezés is” – mondta Fáy Zoltán.

Ez az elméleti bevezető természetesen nem alaptalanul került a megnyitóbeszéd elére. Fáy elismerően nyilatkozott a kiállítás anyagáról, de szükségesnek tartotta azt is megjegyezni, hogy a „kiskiállítás lehetetlen feladatot vállalt”.

Három terembe közel 650 év történetét igyekezett Vereckei András összefoglalni, úgy, hogy közben a 300 éves jubileum vigye a vezető szerepet. Talán ezért is hangsúlyozta beszéde elején a történész, hogy mint minden kiállítás, ez is inkább az igazságkeresés, és valami olyan értéknek a bemutatására törekszik, amely bár szétfeszíti a kereteket, a lényegre hathatósan közvetíti: a ferencesek évszázadokon keresztül tevékenykedtek és tevékenykednek a mai napig valami többlet átadásáért: „A történeti tárlatok teljes képet sohasem tudnak nyújtani, legföljebb kis töredéket mutatnak be választott témájukból.”

Az alapvetően kortárs művészeti galéria a jelen kiállítás rendhagyó voltára való tekintettel átadta helyét egy tanulságos időutazásnak, amely során felsejlik egy közösség felejthetetlen múltja, a jelent is meghatározó értékszemlélete. Beszédében Fáy Zoltán a kiállítás tematikáját taglalta, útmutatást adva egy egységes kép kialakításához.

Az első terem a kezdetek állapotát idézi fel azzal a gazdag történelmi múlttal, amely IV. Béla halála után száz évvel már nemzetközi elismertségre juttatta a kolostort, mert már „1378-ban egyetlenes káptalant tartottak falai között, melyen a király, Nagy Lajos is megjelent” – érvelt Fáy. Kitért arra a virágkorra is, amely Temesvári Pelbárt, Laskai Osvát és Tomori Pál nevéhez köthető, és amelynek a török

hódoltság vetett véget – igaz csak ideig-óráig. A második terem már a barokk kor esszenciáját kívánja felvillantani. A városba visszatérő ferencesek időszakát mutatja be a tárlat, a szigorú értelemben vett 300 éves múlt emlékeit. A harmadik terem pedig a ferencesek legújabb kori történelmét veszi górcső alá. Itt elsősorban a 86 éves gimnázium múltja elevenedik meg, egy olyan internátus jelentősége, amely a „kommunizmus évtizedei alatt a magyar katolikus egyház számára (...) a legnagyobb papi utánpótlást jelentette.”

Hitet, tudást és hazaszeretetet közvetít ez az iskola – emelte ki Fáy –, végül saját, a balagásukkor tapasztalt fájó érzéseinek hangot adva, személyes élmény fölemlegetésével zárta beszédét.

A kiállítás megnyitó során az iskolai énekkar közreműködését hallhatták a résztvevők Pálmai Árpád karnagy vezényletével. A megnyitó helyszínéül szolgáló kvadrumot időről időre betöltötte a fiatal diákok tiszta énekhangja, amely felerősödvé a több évszázados múlt büszkeségétől hálaadasként szállt az ég felé...

A Ferencesek Esztergomban című helytörténeti kiállítás július 28-ig tekinthető meg a gimnáziumban működő Kákonyi Galériában (2500 Esztergom, Bottyán János u. 10.), a portaszolgáltatnak megfelelő nyitvatartási időben.

KEPPEL DÁNIEL

Amikor január 3-án Dobszay Benedek tartományfőnök atyával leültem beszélgetni, még nem sejtettem azt, hogy egy szűk hónapon belül Londonban fogok járni, ahol ablakok sora fog megnyílni a számomra. Kollégáimmal, Lukovits Milán igazgató atyával, Ávár Barbarával, Bánhidly Vajkkal, Szánthó Gelérttel és Vizes Mariannával a Bett Show oktatási expón vehettünk részt Londonban, ami pedagógiai tevékenységünkre nézve igencsak inspiráló és szemléletformáló élménnyé vált.

Noha ez egy oktatástechnológiai világkiállítás, azért jóval több élményben volt itt részünk, mint a technikai újdonságok széles és lenyűgöző garmadája. Új ablakok nyíltak

Londonban járt az iskola oktatásfejlesztő csapata

* Gondolatok és benyomások a londoni Bett Show kapcsán oktatásról és ablakok kinyitásáról

a számunkra, melyekben feltárult mindaz, amit a világban Szingapúrtól Izraelen át Izlandig az oktatásról gondolnak, és amivel azt körülveszik és támogatják. Feladatunk volt, hogy nézzünk bele minél több ablakba, és amit láttunk, hazahozván mutassuk meg a ferences iskolákban dolgozó kollégáinknak mintegy ablakot tárva az ő számukra is.

A kiállításon valóban lenyűgöző fejlesztéseket lehetett látni, de persze el kell

különytíteni a szemfényvesztést, és azt, ami valóban segíti és élményszerűbbé teszi az oktatást. Például egy megfelelően profi hardverekkel és szoftverekkel felszerelt okososztály; vagy a különféle olcsó, ámde kreatív 3D-s szemléltető megoldások; vagy a robotika és a programozás látványos, kisebb számúra is vonzó lehetőségei – ezek már olyan eszközök, amelyekkel gazdagítani és színesíteni lehet a tanítási-tanulási

folyamatokat, több- és újféle képességeket lehet kialakítani és erősíteni a diákokban; és ezért érdemes ezekkel megismerkedni, bevonni a pedagógiai eszköztárunkba.

Mégis, ami igazán sokat adott nekünk, az nem a technológiai csodák varázsa volt, hanem az a *szemléletmód*, ahogy a világ legkülönbözőbb tájain gondolkodnak az iskoláról és a gyerekről. Legszembeszökőbb az volt, hogy sok nemzet az *oktatásról* mint *stratégiai ágazatról* gondolkodik, és így is kezeli; számos országnak például saját standja volt a kiállításon. Törökországban a gimnáziumi évfolyamok mindegyike okososztályban tanul, Izlandon már az első tagozatban elkezdik oktatni a programozást (a tervszerű és rendszeres gondolkodást kialakítandó), Észtországban pedig a törésvonalakon felüli oktatáspolitikát sikerült kialakítani – és a sort még hosszan lehetne sorolni.

A kiállítás standjai mellett számos előadást is meg lehetett hallgatni nemzetközi híró szakemberektől. A gyermekhez és a gyerekeveléshez való viszony kapcsán sokszor és sokféleképp elhangzott, hogy a pedagógiai munka során mindig a gyerekből és a gyermeket körülvevő *mai* valóságból kell kiindulni, valamint az élményszerűséget és a diák kreativitásának a kibontakoztatását kell az elsők között szem előtt tartani. Úgy foglalnám össze a benyomásaimat, hogy *a gyermeket nem a mi múltunkra, hanem az ő jövőjükre kell felkészíteni!*

A diákok jövőjének pedig a digitális kultúra egyre inkább a részévé válik, ezért megkerülhetetlen, hogy – egyebek mellett – erre is föl legyenek készítve iskolaéveik alatt. Éppen azért, hogy „a kutyuk” ne csak a szórakozás, hanem a tanulás, a munka és az örömteli önfejlesztés eszközeivé is válhassanak. Pedagógusként elsődleges felelősségünk a jövő felé vezetni a fiatalokat; s jóformán mindegy is, hogyan vélekedem a digitális kultúráról, ha nem így teszek a rám bízott diákokkal, akkor a nevelői hivatásomat nem töltöm be.

Történelmünk abba az irányba halad, hogy egyre több információs és műszaki eszköz vesz körül, számos lehetőséget adva a kezünkbe, hogy életünket jobbra tegyük. Ám ehhez szakemberekre van szükség. Újabb és újabb szakmák alakulnak ki, és ezzel párhuzamosan egyre több mérnökre, informatikusra van szükség világszerte. A mai oktatásnak egyik fontos szempontja kell, hogy legyen ezen igények kielégítése is. *Kedves mai diákok, tanuljatok idegen nyelvet és matematikát! Nektek nem ablakok, de ajtók fognak tárulni – bárhol a világon, ha beszéltek angolul és jök vagytok a mérnöki-informatikai tárgyakból!*

Az előadások során több érdekes felvetéssel is találkozhattunk. *Heston Blumenthal* három Michelin-csillagos séf arról beszélt, hogy a főzés mennyire nem jelenik meg az iskolában, holott egyrészt egy teljesen mindennapos tevékenység, másrészt pedig könnyen lehet kapcsolni a fizika, kémia, biológia tantárgyakhoz és akár más témakörökhöz is.

Sir Ken Robinson személyes és szellemes előadásában azt a kérdést vetette föl, hogy az iskolában miért csoportosítjuk életkor szerint a tanulókat, noha az élet más területein ez nincs így, és ez nem is felel meg mindig az egyes diákok tudásszintjének.

Anthony Salcito, a Microsoft nemzetközi oktatási részlegének egyik vezetője mutatott rá arra, hogy jelenleg a legfontosabb kompetenciák a következők: *kreativitás, együttműködés, kommunikáció, kritikus gondolkodás és a computational thinking* (kommunikációs eszközök használata és programozói gondolkodás), s ezeket a pedagógiai munka során is szem előtt kell tartani. Ez figyelmeztetés mindannyiunk számára, hogy az eddig előtérbe állított kompetenciákat nem feledve ezekben is tudjunk és merjünk előre lépni az oktatás során, hogy diákjaink nemzetközileg is versenyképes szakembereké válhassanak.

Végül az utolsó gondolat az, hogy bár rengeteg technikai eszközzel találkoztunk, ezek csupán *segítik* a tanítást, de nem ezek képezik az oktatási folyamatok lényegét. Minden előadásból az visszhangzott, hogy a pedagógiai tevékenység során a *pedagógus személyisége* a döntő. Amikor becsukja maga mögött a tanterem ajtaját és elkezdődik az óra, csodát tehet. Abban a 45 percben ő a korlátlan úr: ott mindegy, hogy milyen az aktuális oktatáspolitiká; hogy milyen a fenntartó vagy éppen az igazgató; milyenek a kollégák vagy honnan jöttek a gyerekek; mindegy, hogy milyen segédeszközök érhetők el éppen a számára; ott és akkor a gyerekekkel csodát tehet, és csodát is kell tennie.

De hogy az ajtót betéve csakugyan csodát tehessünk, előbb ki kell nyitni az ablakokat; azokat az ablakokat, ahonnan diákjainkkal együtt körbe- és előre tudunk nézni.

P. ZARÁNDY GERGELY KLEOFÁS OFM
KOLL. IGAZGATÓHELYETTES

Hogyan kerültem ebbe a projektbe? Bár nem vagyok híres környezetvédő, de a szemetelést megvetem, a vízzel próbálok takarékoskodni. Meglepő módon a csikkektől valahogy mégsem érzem piszkosabbnak a természetet, az utcákat. Ennek ellenére, mégis én lettem ennek a rangos eseménynek az egyik műsorvezetője, Bodon Gergellyel közösen, aki szintén nem érti, hogyan csöppentünk az egészbe. Persze valójában mindenki érti, de valahogy muszáj volt felvezetnem azt, hogy hogyan is kezdtük el az egészet.

Minden a hanyagságunkkal kezdődött, amikor a társadalomismeret-érettségire készültünk. Elképzelésünk sem volt, hogy milyen projektet készítsünk. Ha esetleg valaki nem tudná, a középszintű társadalomismeret-érettségire az írásbeli vizsga helyett egy előre elkészített projektmunkát kell bemutatni. Ajánlom mindenkinek érettségire, aki még bizonytalan a választott tárgyával kapcsolatban. (Bánhidyi Vajk tanár úr kiváló előadásait, aki a tárgy tanára gimnáziumunkban, egyébként is hiba kihagyni, szerintem leírhatom, hogy a részletekről nála érdemes érdeklődni.)

Ekkor lépett be a képbe Ávár Barbara tanárnő azzal a javaslattal, hogy legyünk a szervezőtársai a ReklámFILMfesztivál megvalósításában. Bizonytalanságunk percek alatt szertefoszlott, és tudtuk, hogy ez az, amit

ReklámFILMfesztivál

* Kisfilmek a környezetvédelem jegyében...

Gimnáziumunkban ebben a tanévben pályázatot hirdettünk diákoknak környezetvédelem témában. A feladat egy reklámfilm készítése volt magyar vagy angol nyelven. Ezeket a kisfilmeket a közelmúltban megrendezett cannes-i filmfesztivál mintájára június 6-án vetítettük le a szépszámu közönség és a hattagú – tanárokból és diákokból álló – zsűri előtt. A vetítés – szerénytelenség nélkül állíthatom – nagy siker volt. Ez a Frankában, remélhetőleg, hagyományt teremt, ha nem is a környezetvédelem gimnáziumi szinten történő népszerűsítésében, de talán „Franka-filmek” készítésében.

csinálni szeretnénk. Az alkalom nagyszerű lehetőséget teremtett számunkra egy érettségi projektre, mert nekünk esélyünk sem lett volna egy ilyen rendezvény megvalósítására egyedül.

A közös munka könnyen és gördülékenyen ment. Németh Viktor, Lendvai Bálint, Gergő és jómagam érettségijét az egész iskola közösen segítette, és ami a legjobb a dologban, mindenki számára szórakoztató projekten dolgoztunk. Az iskola összes tanulója készségesen segítette, amikor élőképet készítve, bolygónk kontinenseit ábrázoltuk az udvaron, hogy ebből elkészítsünk mi is egy kisfilmet a Föld Napjára. Majd jelenlétükkel támogatták

a ReklámFILMfesztivált: nagy számban jelentek meg az elkészült művek vetítésén. Vereckei András tanár úr szakmai támogatása és Mihály Tünde tanárnő lelkes buzdítása is nélkülözhetetlen volt. Egy tavaly ballagott öregdiák nevét emelem ki: a tehetséges, feltörekvő filmrendező Dózsa Endre áldozatos munkája segítette minket a projekt profi dokumentálásában, illetve mint díszvendég jelent meg a ReklámFILMfesztiválon, elfogadva a zsűri elnöke felkérését. A fesztiválon levetített filmek alkotói jutalomban részesültek.

Köszönjük, hogy dolgoztatok velünk, köszönjük, hogy segítettétek az érettséginket!

_____HÉRA BARNABÁS (12/B)

Aki részt vett kórusunk életében, sok élménnyel gazdagodhatott, és olyan tapasztalatokat és tudást szerzett, amelyek egész életében elkísérik őt. „Messze tekints. A pálya kicsiny; túl rajta nagyobb vár” – írja Kölcsey. Ám néha nehéz távolba tekinteni, s a hosszú távú eredményt és célt szemünk előtt tartani. A sok szereplés sok munkával is jár, többel, mint néha gondolnánk. Köszönöm minden énekkarosnak, aki kitartó volt és megbízhatóan végezte munkáját! Köszönöm mindenkinek, aki akár csak néhány kedves szóval biztatta e nagyszerű, felemelő, de gyakran fárasztó és áldozatot kívánó, iskolánk jó hírét életető közös tevékenységre a kórus tagjait! Az énekkar legfontosabb feladata az idei tanévben is a vasárnapi közös diákmiséken való zenei szolgálat volt. Ezenfelül számos eseményen képviseltük iskolánkat.

A következőkben az iskola énekegyüttesének és énekkarának szerepléseit sorolom fel, könnyen meglehet, hogy a teljesség igénye nélkül:

2016. 09. 17. Esztergom, Vár lovagterme, Szent István-díj átadó ünnepsége. A díjat Kallós Zoltán erdélyi néprajztudós kapta számos hazai és nemzetközi világi és egyházi méltóság jelenlétében, 10. 04. Szent Ferenc atyánk ünnepe, délelőtti szentmise, este tranzitus, 10. 06. Iskolai ünnepség az aradi vértanúk emlékére, 10. 18. Esztergom, Szent Antal Este, ünnepi szentmise, 10. 20. Esztergom, Kákonyi Asztrik Kortárs Galéria, Kókay Krisztina textilművész, grafikus kiállításának megnyitója, 11. 08. Szent Antal Este, ünnepi szentmise, 11. 10. Tatabánya, koncert a pályaválasztási kiállításon, 11. 19. Koncert az iskolai nyílt nap alkalmából, 11. 22. Kákonyi Asztrik Kortárs Galéria, Házioltárok című kiállítás több művész alkotásaiból, 11. 24. Esztergom, Ferences szociális otthon, zenés műsor, az egyházi év búcsúztatása, 12. 03. Koncert az iskolai nyílt nap keretében, 12. 11. délelőtti: Budapest, Ferenciek tere, zenés adventi műsor a hagyományos öregdiák-összejövetelen, délután: Karácsonyváros koncert, gyertyagyújtás és kiállítás megnyitó, 12. 13. Szent Antal Este, ünnepi szentmise, 12. 15. Esztergom, Ferences szociális otthon, karácsonyi műsor, 12. 20. Iskolai karácsonyi műsor, 2017. 01. 06. Szentmise Vízkereszt ünnepén, 01. 10. Szent Antal Este, ünnepi szentmise, 01. 17. Esztergom, Vár lovagterme, konferencia orvosok és gyógyszerészek részére, 01. 20. Esztergom, Szent Anna temető, világháborús emlékművek átadó ünnepsége, 02. 14. Szent Antal Este,

Az iskolai énekkar szereplései a 2016-2017-es tanévben

Közös ünnepek a templomban, akár Veni Sancte, ballagás vagy Te Deum, akár jubileumi szentmisék... Rendezvények városunkban vagy az ország távoli pontjain, ahol mi képviseltük intézményünket... „Gratulálok, kiválóan letettétek az iskola névjegyét!... Éljenek a ferencesek!... A ferences gimnáziumot képviselitek!... Büszkék lehetnek rátok!...” – püspökök, államtitkárok, nagykövetek, közéleti személyiségek, rokonok, idegenek...

ünnepi szentmise, 03. 06. Budapest, Mátyás-templom, Requiem Kodály Zoltán halálának 50. évfordulóján, 03. 07. Szent Antal Este, ünnepi szentmise, 03. 11. Iskolai ünnepség az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékére és „Hungaricum” kiállítás megnyitóján, 03. 16. Ferences szociális otthon, '48-as műsor, 2017. 04. 04. Kákonyi Asztrik Kortárs Galéria, Petrás Mária keramikumművész kiállításának megnyitója, 04. 11. Szent Antal Este, ünnepi szentmise, 04. 22. Öregdiák-találkozó, ünnepi szentmise, 04. 27. Frankában végzett papok találkozóján, ünnepi szentmise, 05. 09. Esztergom, Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeuma, nemzetközi művészettörténeti és régész konferencia, 05. 14. Esztergom, Dalosünnep, városi iskolai kórusok találkozóján, 05. 16. Szent Antal Este, ünnepi szentmise, 05. 18. Esztergom, Kákonyi Asztrik Kortárs Galéria, „Ferencesek Esztergomban - 300” jubileumi kiállítás megnyitója, 05. 26. Esztergom, Balassi-ünnep a költő emléktáblájánál, 05. 29. Budapest, Nemzeti Múzeum, a Katolikus Pedagógiai Intézet Szent László-évi pályázatainak országos díjkiosztója, 06. 13. Szent Antal Este, jubileumi szentmise a 300 éves évforduló alkalmából.

A legnagyobb részt vállalták az énekkar

munkájában: Géczy Boldizsár (12/A), Szili Mátyás (12/A), Becker Péter (12/B), Bégányi Gábor (12/B), Székely Dániel (12/B), Kirsch Péter Kristóf (11/A), Kovács Levente (11/A), Balog Szabolcs (10/A), Brunczvik Mátyás (10/B), Busai Péter (10/B), Gerencsér Roland (10/B), Hammer Pál (10/B), Patzinger Balázs (10/B), szintén sokat dolgozott: Koncsol Mihály (12/A), Fehérvári Péter (12/B), Vogel Edvin (11/A), Kovács Vince (10/A), Gombkötő Zoltán (10/B), Bárán-di Marcell (9/B), Hanák Levente (9/B), Kovács Iván (9/B), Nászta Ferenc (9/B), Petrovics Bence (9/B), Tverdota Kristóf (9/B), Zvara Zsolt Csongor (9/B), Csomor Bálint (8/A), Dobondi-Reisz Mendel (8/A), Géczy Fábrián (8/A), Hammer Vencel (8/A), Balog Gábor (8/A).

Köszönöm Balog Szabolcs (10/A) osztályos tanulónak, hogy minden közös vasárnapi diákmisén és más iskolai szentmiséken is orgonált! Ő végezte csaknem minden reggel a diákmisék és októberben, valamint májusban a litániák kántori szolgálatát, gyakran szolgált a szombat esti gyónási alkalmakon is. Vogel Edvin (11/A) osztályos tanuló orgonista szolgálatát is köszönöm, aki a csütörtöki osztálymiséken, és számos gyónási alkalmon és litánián orgonált.

— PÁLMAI ÁRPÁD ÉNEK-ZENETANÁR, KARNACY

A 2017-es év jelentős jubileum az esztergomi ferencesek életében. Háromszáz éve költöztek az eredeti helyén épült rendházba és templomba. A jubileumi év egyik fontos eseménye volt a Bubik Színkör előadása, a Csíksomlyói passió.

A ferenceseknek mindig fontos volt az iskolai színjátszás. „Szent Ferenc utolsó intelmeként két nagy feladatot bízott követőire: a prédikálást és az Úr dicsőítését. »Voleva che i frati andassero attorzo per il mondo, predicando e cantando laude al Signore.« Ahhoz, hogy az egyszerű nép körében ezt a két feladatot teljesíteni tudják, egyrészt az emberek anyanyelvét, másrészt a művészet megjelenítő erejét kellett használniuk. (...) A rend működését a kezdetektől fogva végigkísérték a drámatikus műfajok; a nép körében végzett munkájuk folytán szoros kapcsolatba kerültek a színjátékszerű népszokásokkal, s ezeket a hagyományokat és kölcsönhatásokat megőrizve alakították ki a színjátszást iskoláikban is.” – írja Pintér Márta Zsuzsanna a XVIII. századi ferences iskolai színjátszásról írt tanulmányában, majd így folytatja – „A ferences iskoladrámák legnagyobb műfaji csoportja – az erdélyi,

Csíksomlyói passió

* A Bubik Színkör produkciója méltón járult hozzá az esztergomi ferencesek jubileumi évének ünnepléséhez

csíksomlyói gya–korlatnak köszönhetően – a passiójátékoké. (...) Az élet teljességét állítják elének ezek a passiójátékok, amelyekben a valóságos ember áhítata keveredik a színes népi fantáziával és a korabeli erdélyi élet mindennapjaival. (...) Ritka az a passiójáték, amelybe nem szövődik bele valamilyen mellékszál: legyen az ószövetségi élőkép, ördögjelenet, a szülői szeretetről szóló példázat stb.” Ezekben a színjátékokban a jó és a rossz harca testesült

meg, amelyre Krisztus tette fel a koronát, amikor megváltói kereszthalálával végképpen letörte a Gonosz hatalmát és megváltotta az embert.

Csíksomlyón 1721-től kezdve egészen 1784-ig voltak rendszeres előadások, ez az időszak a csíksomlyói iskolai színjátszás virágkora. Az előadott színműveket évről évre a tanárok írták és úgy kerültek előadásra.

A Bubik Színkör előadása is ezekből a szövegekből született. Az ősszel elkezdődött próbafolyamat fegyelmzett, kemény munkát követelt meg a tizenkilenc frankás fiútól, hiszen a szokatlan dramaturgiájú szerkezet és a verses szöveg komoly odafigyelést igényel. A hetedikről tizenegyedikig szinte minden osztályból verbuválódott csapathoz a lányok most is az Árpád-házi Szent Erzsébet Középkolából csatlakoztak „m. v.”. Az áprilisi bemutató és a további három előadás sikere azt bizonyítja, a Bubik Színkör méltón járult hozzá az esztergomi ferencesek jubileumi évének ünnepléséhez.

—————PÁSZTÓ ANDRÁS NY. TANÁR, RENDEZŐ

Frankás papok és szerzetesek találkozója az ősi falak között

* Rajtunk is múlik, hogy lesz-e hosszú távú jövője az iskolának...

Ahhoz képest, hogy a ferencesek Esztergomban idén 300 évesek, egészen jól néznek ki... Erről személyesen győződhattunk meg a Frankában, az itt végzett papok és szerzetesek találkozóján. Páratlan élmény volt! Meghívtak minden fellelhető frankás öregdiákot, aki itt végzett és pap, vagy szerzetes lett. Április 27-én a Franka területén – talán soha nem látott módon – megnőtt az egy négyzetméterre jutó papok és szerzetesek száma. Az ország számtalan helyéről érkezünk, hogy találkozzunk egymással és az itt élő ferencesekkel. Ahogy annak idején, 14 évesen is számtalan helyről érkezünk az Alma Materbe, hogy megkezdjük középiskolai tanulmányainkat. Különböző életkorú, különböző tisztségben ugyanazt a Krisztust szolgáló, egyazon „frankás-szívvvel” élők találkoztunk aznap. Visszajöttünk, mert nem felejtettük el, hogy honnan indultunk és mit köszönhetünk a ferences atyáknak.

Annak idején történt. Túl voltunk az első iskolai esztendőn, a szecskák már nem mi voltunk... A nyári szünetidő kelles közepére tíz napos közmunkára „rendeltek” vissza bennünket, amolyan kötelezően ajánlott formában a kedves (akkoriban nem ezt a jelzőt használtam) ferences atyák. Dehogyan volt nekem kedvem a nyárból időt áldozni a köz javára! Messze is volt, meleg is volt, meg aztán a lázadó énem is azt mondatta velem, hogy nem! Ez már túl van minden határon! De végül minden erőmet összeszedtem és visszamentem, hogy „hatalmas lelkesedéssel” előmozdítsam szeretett iskolánk javát. Első feladatként egy raktárnak használt szobát kellett kipakolnunk, amely tele volt dobozokkal. Mivel mindig is nyitott voltam a világra, s a természetes kíváncsiság is felszínre törekedett bennem, Telek tanár úr szavaival élve „kitört a tudás!”, ezért gondoltam, csak utána nézek, hogy mit is pakolunk ezekben a dobozokban! Mivel nagyon nem volt lezárva, könnyű volt felnyitni az egyik doboz tetejét. Nocsak! Igazán nem erre számítottam. A doboz tele volt szentképekkel. Az első köteget, amely kezembe került, kiemeltem. Gyönyörű sziklás tengerpart volt a képen, alján egy mondat: „*Ha Istennek nem lenne rád szüksége ott, ahol vagy, nem rendelt volna oda!*” Akkor megértettem, hogy nem véletlen, hogy éppen ott vagyok... S az életben bármerre vezetett a Mester, ezt mindig engedte észben tartanom. Nem volt véletlen a ferences atyák kezei között formálódni, alakulni. Ez jutott eszembe azon a napon, azon falak között, ahol nagymértékben formálódott a világszemléletem, érdeklődésem, papi hivatásom.

A közös szentmise nagy öröme volt, hogy együtt mutathattuk be közel ötvenen a legszentebb áldozatot azokkal is, akik annak idején tanáraink voltak. S abban a templomban hány és hány örömteli órát töltöttünk fiatalon, diákmisséken, vasárnapi szentmiséken, vagy csak egyénileg imádkozva. Barsi Balázs atyát örömmel hallgattuk a szentmise szentbeszédében és a délutáni előadás alkalmával is. Milán igazgató atya és Kleofás atya (a találkozó főszervezője) bemutatották az intézmény jelenlegi helyzetét és a jövőbeli terveket, elképzeléseket. A nagy múltú ferences középiskolának van jelene, de rajtunk is múlik, ferences öregdiákokon, hogy lesz-e hosszú távú jövője. Az ebéd valamiért sokkal finomabb volt, mint annak idején, amikor diákok voltunk. Lehet azért, mert a refektóriumban ehettünk!

Ahol frankás öregdiák él, szívében mindig ferences diák marad, s képviseli a ferences szellemiséget! Ott, ahová állította a Gondviselés.

Hálásan köszönöm mindannyiunk nevében a meghívást, a szervező és előkészítő munkát és a szeretetteljes fogadtatást. Örömmel várjuk a következő találkozást.

FERENCZI RICHÁRD PLÉBÁNOS (2000/A)

A hagyományoknak megfelelően ez év április 22-én is megrendezésre került a „Pax et Bonum” Esztergomi Ferences Diákegyesület éves öregdiák nagytalálkozója.

A szokásos regisztrációval kezdődött a Franka-nap, majd ezt követően került sor a 75. születésnapját ünneplő aranymisés ferences, P. Reisz Pál OFM, iskolánk egykori igazgatója és a 70. születésnapját ünneplő P. Hován Ágoston OFM iskolánk egykori rektorának, prefektusának hálaadó ünnepi szentmiséjére.

A szentbeszédet Stipitz Árpád ferences atya mondta, aki többek között a két ünneptel ferenceshez kapcsolódó szép emlékeit idézte fel. A szentmisén szép számban megjelentek az öregdiákok, Pál atya vendégei és tisztelői, gimnáziumunk 9/B osztálya, valamint az esztergomi hívek közül is többen eljöttek. A szentmise végén került sor a két ünneptel szerzetes köszöntésére. A köszöntőt dr. Gergó Lajos öregdiák (1975/A), egyesületi alelnök mondta, majd az öregdiákok az „Áldjon meg téged az Úr” közös éneklésével és az ajándékosarak átadásával köszöntötték az ünnepeket. A szentmise az Assisi Szentje himnusz közös eléneklésével zárult. A szentmisét követően az öregdiákok megkoszorúzták P. Temesvári Pelbárt, P. Nagy Sándor Arisztid, P. Hajdu Antal, P. dr. Huszár Jeromos és Hőseink domborművét, ahol méltatások hangzottak el. A megemlékezés a kriptában közös imával zárult.

A találkozó az öregdiák egyesület éves közgyűlésével folytatódott a tornateremben, ahol átadásra kerültek a Temesvári Pelbárt-díjak. Idén három öregdiákunk részesült a díjban: P. Hován Ágoston ferences szerzetes (1965/H), akit Panyi Zsolt öregdiák (1987/B) – P. Pataki Zoltán OFM által írt laudációjának felolvasásával – méltatott. A második díjazott dr. Bartal Gábor (1962/H),

Öregdiák-találkozó ünneplésben és örömben

* „A hagyomány nem a hamu őrzése, hanem a láng továbbadása.” (Morus Tamás)

akit dr. Gergó Lajos alelnök, öregdiák méltatott, a harmadik díjazott pedig dr. Ungár Dénes (1978/B), akinek életútját Kovács Gábor öregdiák (1987/A), elnökségi tag ismertette. A közgyűlés a 2016-os év beszámolójának ismertetésével és elfogadásával folytatódott, majd elfogadásra került a 2017-es év költségvetése.

Az esztergomi ferencesek idén ünneplik 300 éves évfordulójukat. P. Lukovits Milán diákegyesületi elnök, iskolánk igazgatója tájékoztatta az egyesületet a ferencesek 300 éves évfordulójával kapcsolatos ünnepségsorozatról, és egyúttal meghívta az öregdiákokat a rendezvényekre. Az eseménysorozat 2017. június 13-án a városban át történő ünnepi vonulással, közös szentmisével és utcabállal zárul.

A közgyűlés utolsó témája az iskolazászló tisztítottatása volt. Vincze Tibor (1954) öregdiákunk ismertette a zászló történetét, majd a közgyűlés egyhangúlag elfogadta, hogy a zászlót a hozzáértő szakemberek elvihatják kitisztíttatásra, ezért az öregdiákok körében minél előbb adománygyűjtést kezdeményeznek erre a célra.

A közgyűlést követően a diákebédliben folytatódott a program, ahol nagyon finom babgulyással és almás pitével látták vendégül az öregdiákokat.

Az ünnepség 15.00 órakor a tornateremben, gimnáziumunk Bubik Szinkorének előadásával zárult. A *Csíksomlyói passiót* láthatták az érdeklődők Pásztó András tanár úr és Vereckei András (2006/A) öregdiákunk rendezésében.

Végezetül, de nem utolsósorban a „Pax et Bonum” Esztergomi Ferences Diák-egyesület elnöksége és felügyelőbizottsága köszönetét fejezi ki mindazoknak az öregdiákoknak, akik az idei évben is eljöttek a Franka-napra és jelenlétükkel megtisztelték az ünnepeket, öregdiáktaársaikat és az Alma Mater szerzeteseit, dolgozóit, diákjait. Örömmel mondhatjuk, hogy az ünnepség az idei évben is a frankás öregdiákokra jellemző jó hangulatban, barátságban és szeretetben zajlott. Kiemelten köszönjük elsősorban a ferences szerzetesi közösségnek, hogy évről évre szeretettel fogadnak és befogadnak bennünket. Továbbá hálás köszönetet illeti Kedves Ilona iskolatitkárt a mindenkor előkészületekben és a Franka-napokon tett sok fáradozásáért, Pálmai Árpád öregdiáktaársunkat (2000/A) és az általa vezetett énekkart, hogy a szentmisén való szép éneklésükkel emelték az ünnep színvonalát. Köszönet az élmezésvezetőnek és a konyhai dolgozóknak, a gondnoknak, takarítóknak, műszaki és az előkészítő-kisegítő dolgozóknak, hogy minden alkalommal megteremtik annak lehetőségét és feltételeit, hogy családi hangulatban ünnepelhetünk. Köszönjük a 12/A osztályos tanulók (Baranya Bence, Kádár Lőrinc, Mamaev Adam, Schmidt Bence, Vámosi Gergő, Varga Krisztián) és a 12/B osztályos tanulók (Ádám Levente, Bakos Áron, Bodon Gergely, Kis Csaba, Létassy Vajk, Mezei Mihály, Ribáry Zsigmond és Végh Máté) segítségét, közreműködését. Úgyszintén hála és köszönet Keppel Dániel tanár úrnak és Illyés Dánielnek (11/B) a fényképezésért, valamint Kovács Vince és Vincze Péter (10/A) tanulóknak a tornatermi technika biztosításáért. Jövőre találkozunk ugyanitt!

— STEINDL BALÁZS (1998/C) ELNÖKSÉGI TAG

Felfedező úton gimnáziumi zászlónk körül

Nem tudom, hányan látták kibontva zászlónkat valaha. Dr. Virág Miklós (1956/H) barátomnak és nekem most alkalmunk volt rá, és ámuló csodálattal néztük. Elhatároztuk, hogy felderítjük múltját, amit sokáig homály fedett, s amit most közreadunk a Frankában.

Zászlónkat Heil Ferenc tervezte Esztergomban, melynek alapján a Jó Pásztor nővérek készítették 1940-ben Budapesten, mint ez a rajta lévő feliratokból kiderül. Ennél azonban többet is szeretünk volna tudni, de a három jubileumi évkönyvben nincs róla említés.

Miklós az Országos Széchényi Könyvtárban az 1939/40-es iskolaév évkönyve 55. oldalán a zászló szenteléséről szóló bejegyzést talált: „... jún. 16-án ünnepélyes szentmise után dr. Leopold Antal prelátus-kanonok, az MTA tagja szentelte meg a díszes zászlót, (...) utána az intézet udvarán egybegyűlt diákjainkhoz gróf Pongrácz Pálné zászlóánya szól. (...) Az igazgató (...) az intézet mélyszéges háláját tolmácsolta a szülők iránt, akik áldozatkészségéből a díszes zászlót beszerezhetették. Köszönetet mondott Heil Ferenc intézeti rajztanárnak, aki a zászlót tervezte, továbbá a Jó Pásztor növendékeknek, akik munkájukkal valóban remekeltek, Ammer József karnagynak, aki az ünnepre Gruber Szt. Pál miséjét tanította be. Az igazgató köszönet-szavai végeztével a tanuló ifjúság díszlépésben elvonult az új zászló előtt...”

Sikerült nyomra akadni hát zászlónk keletkezésére és avatására vonatkozóan. De milyen is a mi lobogónk, amely mindkét oldalán más, művészileg nagyon igényes és értékes tartalmat hordoz, látványában méltóságteljes, és amely csodálatos színekben pompázó, csupa művészi hímzésből áll? Ismertetéséhez dr. Prokopp Mária, az ELTE Művészettörténeti Tanszék professzora által készített, zászlónkról szóló értékelése szolgált alapul.

Lobogónk 145x105 cm méretű, első oldalán Páduai Szent Antal látható ölében a kis Jézussal, egy lilimos réten ülve, a háttérben felhő

tarkította égbolttal. A felirat szerint iskolánk névadója volt 1940-ben. Figyelemre méltó a csuha redőinek nagyon szép, hímzéses árnyékolása. A zászló hátoldalán közepén a ferences rend nagy címere jelenik meg, amely 4 részre tagolódik: balra fent a ferences kis címer, kék háttérrel Krisztus és Szent Ferenc felhőből kinyúló karja a kereszt előtt, mellette piros háttérrel Ferencnek Jézus öt szent sebéit közvetítő hat szárnyú kerub képe, alul balra arany alapon Jézus vérző öt szent sebe, mint Szent Ferenc stigmái, és végül mellette fehér alapon Jézus szent sebeit jelképező piros jeruzsálemi kereszt látható mint a Szentföld jele, utalva a ferencesek szentföldi szent helyek őrzésében való szerepére. A pajzsot díszes fehér címeralap, ún. kartus keretezi fölül a töviskoszorú ívével és benne Jézus lángoló és vérző piros szívével. A kartus tartja a címerpajzsot alulról övező aranygyapjas rend láncát a báránnyal.

Mindezt két oldalt a békességet – amely a ferences rend legfőbb célkitűzése – jelentő olajág keretezi, ezekhez egyházi és világi méltóságok jelvényei kapcsolódnak, azt mutatva, hogy mit adott a rend az egyház és a világiak számára. Balról pápai tiara, kardinális kalap, püspöksüveg pásztorbottal, jobbról pedig barokk királyi, hercegi és bárói korona látható. Mindezt alul Kapisztrán Szent János IHS-monogramos piros zászlója, jobbról pedig a ferences szerzetesi fogadalmakat jelképező zöld liliumvirág zárja le. A zászló mindkét oldalát magyaros motívumú, gazdagon hímzett díszítés keretezi, amit két sarkán lévő aranyozott bojt még ünnepélyesebbé tesz. Említésre méltó még a zászlórúdon lévő

felirat, amely a zászlószentelésről és az akkori nyolc osztály tanulóinak, prefektusainak, osztályfőnökeinek és tanári karának névsoráról tájékoztat.

Végül essék szó a zászló történetének három főszereplőjéről, akikről sikerült kicsit többet megtudni.

A korábban említett zászlóanya báró Gudenus Mária (1898-1982), gróf Pongrácz Pál (1889-1975) osztrák-magyar konzul felesége volt. A csallóközi Nagyszarván éltek kastélyukban négy gyermekükkel, akik közül a három fiú esztergomi diák volt: Rafael 1938-tól 40-ig itt tanult és érettségizett, Ádám 1938-tól 44-ig, Gábor pedig 1939-45 között szintén itt volt diák. Lehet, hogy a bárónő volt a zászló ötletgazdája is, tapasztalva az évnytón a hiányt? Idős korokban lányuknál éltek Pozsonyban halálukig.

A zászló tervezőjét, Heil Ferencet (1910-1983) személyesen ismerhettem, 1946-48 között rajztanárom és osztályfőnököm volt V-VI. általános iskolás koromban. Nemcsak tanár, hanem festőművész is volt, Glatz Oszkár volt a mestere. Gimnáziumunkban 1937-től 48-ig mint rajztanárom működött. Alighogy odakerült, máris e nagy feladattal szembesült. Bizonyosan állíthatjuk, hogy a zászló tervezését a „festőművész” végezte, valószínűleg több változatot is készítve. A munkához bizonyára már 1938-ban hozzáfogott, hogy 1939-ben befejezve a két zászló-festményt a Jó Pásztor nővérek is munkához kezdhessenek, és így 1940-re elkészülhetett a nagy alkotás. Impozáns zászlónkra tekintve büszke vagyok, hogy osztályába járhattam.

A zászlót a Jó Pásztor apácák óbudai III. ker. Zápor u. 50 sz. alatti műhelyükben készítették. A Németországból ideszármazó rend 1892-ben települt le, rendházuk, műhelyük ma itt működik. A Ház mostani rendfőnökétől, Mária nővértől sikerült kapnom egy öreg fényképet a régi munkateremről, ahol „munkálkodó” részlegük készít minden ilyen igényes egyházi tárgyat. Az oroszoktól félve német származásuk miatt 1944-ben minden iratukat elégették, így a zászlónkra vonatkozó iratok is odavesztek. Az 1950-es internálásuk után többen az esztergomi ferencesekhez kerültek és a konyhán dolgoztak.

Beszámolóm végére érve úgy vélem, sok mindenre sikerült barátommal a témát illetően fényt deríteni. Bizonyos, hogy zászlónkra, amely alatt iskolánk diákseregei vonultak az évtizedek során, amely átvészelt egy világháborút, egy államosítást és az 1950. jún. 18 – szept. 10-e közötti internálási időszakot is – valószínűleg a templomba rejtve –, és amely gimnáziumunk keresztény és hazafias szellemiségének méltó jelképe és megtestesítője, mindig büszkék lehetünk.

— VINCZE TIBOR (1954/R)

Adománygyűjtés gimnáziumunk iskolazászlajának kitisztíttatásához

Kedves Öregdiákjaink! Az iskolazászlónkban lévő pecsétet – megfelelő szakemberek bevonásával – szeretnénk kitisztíttatni. Ez a téma a Franka-nap közgyűlésen is előterjesztésre került, ahol Vincze Tibor öregdiákunk röviden összefoglalta és ismertette a jelenlevőkkel a zászló történetét. A közgyűlés résztvevői támogatták a zászló kitisztíttatását. Lévéni, hogy a tisztítás nagyobb összegbe kerül, szeretettel kérjük ehhez öregdiákjaink támogatását, segítségét.

Az adományozás az alábbiak szerint lehetséges:

- 1. Postai rózsaszínű csekken** (Címzett: Pax Et Bonum Esztergomi Ferences Diákegyesület, 2500 Esztergom, Bottyán János utca 10.)
- 2. Banki átutalással** a Pax et Bonum Esztergomi Ferences Diákegyesület számlájára. Számlaszám: 12025000-00135481-00100003. Közlemény rovat: iskolazászló felújítására
- 3. Személyes befizetéssel** a gimnázium titkárságán, munkanapokon 07.00 – 15.00 óra között.

A NAGYLELKŰ ADOMÁNYOKAT ELŐRE IS HÁLÁSAN KÖSZÖNJÜK!

GYÁSZJELENTÉSEK

† **Molnár Béla** (1964/H) budapest-pestújhelyi plébános, a Regnum Marianum házfőnöke 2017. április 8-án hunyt el. Temetése 2017. április 28-án volt.

† **Hollósy Tivadar** (1957/H) temetése 2017. május 24-én Törökszentmiklóson volt.

† **Jármay Pál** (1959/R) 2017. június 10-én hunyt el.

Amikor 1958 tavaszán felvételiztem az esztergomi ferences gimnáziumba, nem sikerült a felvételi vizsgám. A 80 helyre 400 jelentkező volt. A nagyoroszi általános iskola, ahol tanultam, nem követelt tőlem annyit, hogy a legjobb 20% közé bekerüljek. Pótvizsgára viszont lehetőségem volt; mivel a Ferences Szegénygondozó Nővérek apátnője, Matuszka Mária – aki a falunk plébániáján élt, miután a szerzetesrendeket feloszlatták – fontosnak tartotta, hogy el ne kallódjak, ezért megszervezte, hogy korrepetáljon matematikából, magyar nyelv és irodalomból, valamint oroszról egyik rendtársa és Sudár János plébános úr.

Dr. Bartal Gábor (1962/H)

A gimnázium első évében nehéz volt felkapaszkodnom a négyes átlagra, de Csányi László osztályfőnököm szigorúsága és Iglói Ignác prefektus atya galambleckésége megteremtette számomra azokat a feltételeket, amelyek tanulmányaim sikeres végzéséhez szükségesek voltak.

Kiskoromtól fogva szerettem sportolni, de szertornaszereket itt láttam először, így tornából az első félévben csak közepes jegyet kaptam. Aztán eltelt három év, és a megyei tornász bajnokságot összetett pontszámmal én nyertem. Ezalatt a 3 év alatt persze egyik kedvenc szabadidőhelyem a tornaterem volt. Máig ható hasznát érzem fizikailag annak, hogy Kékesi Tibor tanár úr

*szigora és szaktudása
kihozta belőlem a
fizikumom maximumát,*

és megszeretette a mozgás örömét, amit aztán városomban a Mozdulj, Gyarmat! egészségvédelmi sportnap beindításával igyekeztem mások számára is kedvelté tenni. Érettségi után nem vettem fel az egyetemre (egyházi iskolákban végzettekkel szemben akkor ez bevett szokás volt), viszont ennek az időszaknak köszönhetem, hogy megismertem leendő feleségemet, akivel egy éves laborasszisztensi munkám idején találkoztam. Később ő is követett a budapesti orvosi egyetemre.

1969-ben házasodtunk össze. Akkor kaptam meg orvosi diplomámat is. Úgy terveztük, hogy Budapesten maradunk, mert tagja voltam az akkor jelentős kulturális funkciót betöltő Egyetemi Színpad Universitas Együttesének

(többek között Jordán Tamás, Adamis Anna, Fodor Tamás, Kristóf Tibor társaságában, akik aztán egyetemi diplomájukat és szakmájukat feláldozták az előadó-művészet oltárán).

Nekem szerencsém volt, hogy életfeltételeim akkori terveimet megghiúsították,

vagyis, hogy majd a színpadot és a kórházat párhuzamosan látogatom, mert biztosan nem lett volna olyan tartalmas és boldog életem, mint amilyen lett Balassagyarmaton, ahol 1970 óta élek. Még Budapesten megszületett első fiunk; kevés fizetés mellett drága volt az albérlet, ezért kényszerűségből vidékre költöztünk.

Nagy változás volt ez nekem, aki könnyen véve az egyetemi vizsgakadályokat, kellő időt szentelhettem az előadó-művészetnek, ráadásul az együttessel lelkességem volt Olaszországban, Franciaországban, Lengyelországban részt vennem nemzetközi diák-színjátszó egyetemi fesztiválokon, és megtapasztalhattam a sikeres pódiumszereplések mámorító örömét.

Ebben az életmódváltásban egy új élménnyel gazdagodott személyiségem: a kiszolgáltató, beteg emberek szolgálatának szépségével. A város szürke volt és kisléptékű, de az 1000 ágyas volt megyei kórház nagyüzemi légköre, a viszonylag kevés orvos miatti sok munka és nagy szakmai felelősség kihívása új irányba terelte érdeklődésemet: az elesett, kiszolgáltató ember felé, a beteg ember felé, akin segíteni kell. Az osztályvezető főorvos szabad kezét adott a munkában, s ez engem nagyon motivált.

Morális beállítottságom, a feladat elvégzésének eredményessége utáni vágy minden energiámat a hivatásom érdekében mozgósította,

így az 1974-ben megszerzett belgyógyászati szakvizsgám idejére hatalmas szakmai tapasztalatra tettem szert, amit a

szakvizsgára való felkészítés elméletileg is megalapozott.

Ezek után már gyorsan peregtek hivatásom eseményei: a legsúlyosabb akut betegek megmentése utáni vágy az intenzív orvoslás, a belosztályon legváratlanabb és leggyakoribb hirtelen halál a kardiológia felé terelt. Ebből az aktivitásból nőtt ki az osztály Koronária Örzője, és ennek érdekében tettem le a kardiológiai szakvizsgát, majd alakítottam át az általános belgyógyászati osztályt kardiológiai profilúvá. Ekkor azonban már osztályvezető voltam. 1980-tól megbízott, majd 1984-től kinevezett főorvosként vezettem a balassagyarmati kórház I. sz. Belgyógyászati Osztályát. 2010-ben mentem nyugdíjba, azóta 4 órában a Kardiológiai Szakrendelést látom el.

A '80-as évek közepétől, miután megfelelő szakorvosgárda is kialakult az osztályomon, már maradt energiám közéleti tevékenységre is. Elsőként az egészségnevelés felé fordultam: felismerve a szív és érrendszeri betegségek rizikófaktorait, egyértelművé vált, hogy a megelőzési munka sok beteget menthet meg a kórháztól, ill. a korai haláltól. 1984-ben megszerveztem a Riziko Klubot, ahol előadások, szűrővizsgálatok, ételkóstolók segítették a résztvevőket az egészségvédelemben. 1994-től egyesületként működik a klub, kiterjesztve a megelőzést társszakmákra is (onkológia, mentálhigiéne, ideggyógyászat, környezetvédelem stb.). 2014-ig elnökként és szekcióvezetőként, azóta kardiovaszkuláris programvezetőként, egyben örökös tiszteletbeli elnökként segítem az egyesület egészségvédő programját. Az Egységvédők Egyesületét 2011-ben a város „Pro Urbe” díjjal tüntette ki.

1988-tól 2002-ig a Területi Orvosi Kamara elnökeként az orvosi önszerveződést segítettem, 1989 és 2003 között a Civitas Fortissima Kör társelnöke voltam. Ez az egyesület tűzte ki célul, hogy a város elnyerje az Országgyűléstől a Legbátrabb Város (Civitas Fortissima) címet, amit 2006-tól hivatalosan is viselhet településünk az 1919-es cseh kiverés érdeméért, amikor mint megyeközpont meg tudta akadályozni, hogy Vác-Miskolc vonaláig az ország északi részét elcsatolják hazánktól.

A '80-as évek végén az egyházközösség munkájába is bekapcsolódtam. Előbb a képviselőtestület tagjaként, majd elnökeként segítettem a rendszerváltáskor megnyílt lehetőségek kiaknázásához plébániánkat, amelynek azóta általános iskolája és gimnáziuma van, ill.

felépült az Élet és Reménység Mária Templom Vadász György Kossuth-díjas építőművész tervei alapján. Az új templom „Mária a Szentlélek mátkája” titulust kapta felszentelésekor. A templomépítő kuratórium elnökeként az építkezés irányítása és a költségek előteremtésének terhe nagyrészt rám hárult.

A '90-es évek elején hitem új mélységeket ismert meg, és lelki életem is megújult.

Az egyházközösség érdekében vezetéssel megalakult az Egyházközösségi Megújulási Mozgalom, azzal a céllal, hogy egyre jobban megismerjék a népi egyházban élő hívek is a közösségi egyházat. Előadókat hívtunk, imatálalkozókat szerveztünk, majd 1998-ban Katona István atya segítségével Szentlélek szemináriumot szerveztünk. Az ezen résztvevőkkel karizmatikus imaközösséget hoztunk létre, amely azóta is működik, immár új tagokkal bővülve, akik a 2010-es Szentlélek szeminárium résztvevői voltak. Közösségünk irányításommal egyházközösségeken átívelő közösségként tevékenykedik.

2005-ben megindult az akolitus képzés egyházmegyénkben. 2007-ben avatott fel akolitus dr. Beer Miklós váci megyéspüspök. Azóta templomi asszisztenciában, igelituria tartásában, béralkalmazók előkészítésében, házasságra készülők felkészítésében veszek részt, illetve lelki napok alkalmi előadója vagyok.

Boldog családban élek. 48 éve vagyunk házasok feleségemmel, aki nélkül a fentiekre nem lettem volna képes. Három gyermekünk született, mindhárman egyházi iskolába jártak, és társat is hasonló szellemiségű családból választottak. Átvaluk 13 unoka nagyszülei lehetünk.

Legyen mindezért hála és köszönet a mi Urunknak, Istenünknek!

Versenyszeredmények a 2016/2017-es tanévben

	A verseny hivatalos megnevezése	Diák(ok) neve és osztálya	Helyezés, eredmény	Felkészítő tanár
angol				
	Szent Patrik angol nyelvi verseny	Erdősi Bálint (7/A)	3.	Mihály Tünde
biológia				
	Bolyai Természettudományi Csapatverseny	Borza Márk, Hammer Vencel, Csapó Botond, Seszták Bence (8/A)	körzeti (5 megye) 8.	Vizes Marianna
	Balogh János Országos Környezet-és Egészségvédelmi Csapatverseny	Bodolai Zoltán, Delényi Zalán, Dobondi-Reisz Mendel (8/A)	területi 2.	Vizes Marianna
ének-zene				
	KaPI Szent László-évi énekverseny	Hammer Pál (10/B)	döntőbe jutott	Pálmai Árpád
kémia				
	Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny	Kovács Ákos (11/A)	második fordulóba jutott	Keppel Erdős Andrea
magyar				
	„Szép Magyar Beszéd” verseny	Borza Márk (8/A)	területi forduló 2.	Dr. Ámon Györgyné
	„Szép Magyar Beszéd” verseny	Bodon Gergely (12/B)	megyei 3.	Gyurácz-Németh László
	Eötvös József országos középiskolai szónokverseny	Gajdácsi Áron (10/B)	regionális 3.; országos 5.	Keppel Dániel
		Tóth Sebestyén (11/B)	regionális 5.	
	Balassa Bálint Szavalóverseny	Brunczvik Mátyás (10/B)	esztergomi 3.	Keppel Dániel
rajz				
	KaPI Szent László-évi rajzverseny	Mészáros László (8/A)	1.	Madarassy András
testnevelés				
	B33-as Diákolimpia – kosárlabda	7-8. osztályos csapat	megyei 3.	Szánthó Gellért-Rátkai Péter
	Komárom-Esztergom megyei III. oszt. tartalék bajnokság	labdarúgó csapat	4.	Baranya István
	4x400 m-es váltófutás	iskolai csapat	megyei bajnoki cím	Szánthó Gellért
	200 m-es síkfutás	Urbán Bence (9/A)	megyei 2.	Szánthó Gellért
	Szertorna Diákolimpia	iskolai csapat	megyei 2.	Csányi Balázs
	4x50 m-es gyorsúszás	gyorsúszó váltó	megyei 1.	Rátkai Péter
egyéb				
	KaPI Szent László-évi fotópályázat	Horváth Álmos (11/A)	dicséretben részesült	

Ferences Ösztöndíj Program projektmunkái

Ösztöndíjas diák	Tantárgy	A projektmunka címe	Mentortanár
Csíkos Tamás (11/B)	fizika	Gravitáció	Nagy László
Gelencsér Tamás (10/B)	magyar	A Szigeti veszedelem és az Aeneis összehasonlító elemzése	Keppel Dániel
Kovács Ákos (11/A) és Lászik Vince (11/B)	kémia és biológia	Parfümkészítés és szaglászvizsgálat	Keppel Erdős Andrea és Szontagh Katalin
Pollmann Norbert és Tóth Sebestyén (11/B)	történelem	A magyarországi németek tragédiája – A szári svábok kitelepítése	Dr. Marek Viktor

Föld alatt és föld felett a Nagy-Strázsa-hegyen

Az esztergomi és a környékbeli lakosok számára megszokott látvány a kilátójáról ismert Kis-Strázsa-hegy. Azt viszont kevesen tudják, hogy a néhány száz méterrel távolabb található Nagy-Strázsa-hegy csodálatos kristálybarlangot rejt. Vajon hányan teszik fel magukban a kérdést: Hogyan alakult ki ez a hegy? Vannak-e barlangok benne? Van-e valami emberhez fűzhető történelme? Mi ezekre a kérdésekre kerestük a választ az idei tanévben, a Nagy-Strázsa-hegy tehetség gondozó program keretében, Vizes Marianna és Mayer Eszter tanárnő vezetésével.

A projekt a Nagy-strázsa-hegy élővilágával, geológiájával és az itt megbúvó barlangok egyikével, a Sátorkőpusztai-barlanggal foglalkozott.

Első lépésként, érdeklődési körünk szerint, két műhelyre (kutató és digitális) osztottuk a csapatot. A kutató műhely a hegy élővilágával és földtani értékeivel, a digitális pedig a begyűjtött információk feldolgozásával, publikálásával foglalkozott.

Mit tanultunk? Terepi megfigyelést, vizsgálati-anyag gyűjtést, biológiai, közettani vizsgálatok végzését, mikroszkopizálást. Blog-, kollázs-, illetve kiadványszerkesztést, filmkészítést és még sorolhatnám.

Mi az, amit a barlangról megtudtunk? A Dachstein mészkőben kialakult barlang hévízes barlang, a feláramló savas hévíz alakította ki. A barlang annak ellenére, hogy 1946-os felfedezése után illetéktelen behatolók – gyűjtők és itt állomásozó szovjet hadsereg katonái – a képződmények 70%-át elpusztították, elhordták, gazdag gipsz, aragonit, vörös- és fehérkalcit, illetve borsókő képződményekben. A szigorúan védett barlangban újabb feltárások folynak, kizárólag vezetéssel látogatható.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Nemzeti Tehetség Program pályázatán a program lebonyolítására 1300000 forintot nyertük. Ebből az összegből fényképezőgépet (Canon Ixus), digitális mikroszkópot (Delta Smart), tableteket és színes nyomtatót is vettünk.

A hangulat mindig jó volt, a közös munka érdekes volt.

Látogassanak el a programot részletesen bemutató weboldalunkra, ami az alábbi linken érhető el: <http://konyvtar.frankaegom.hu/strazsa/>

VIOLA KRISZTIÁN (8/A)

Kutató csoport:

Bíró Máté | Borza Márk | Csapó Botond | Csomor Bálint | Delényi Zalán | Hanák Levente | Hudák Gergő | Németh Benedek | Petrovics Bence | Singovszki Gellért | Viola Krisztián

Digitális csoport:

Baranyai Péter | Bárándi Marcell | Bodolai Zoltán | Csete Róbert | Kuti Zsombor | Lászik Mihály | Molnár Balázs | Semegi László | Schönfeld Ádám | Zvara Csongor

2017. április 22-én, szombaton a Frankanapon az esztergomi ferences templomban hálaadó, ünnepi szentmise keretében köszöntötték egykori (öreg)diákjaik és tisztelőik P. Reisz Pál atyát, a ferences gimnázium egykori igazgatóját, tanárát és prefektusát, és P. Hován Ágoston atyát, gimnáziumunk egykori rektorát, tanárát és prefektusát.

2017. április 23-án dr. Cserhádi Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott Esztergom-budapesti segédpüspök 40 fő 11. és 12. évfolyamos tanulóknak szolgáltatta ki a bérmálás szentségét.

2017. április 27-én egy hagyományteremtő öregdiák-találkozóra hívtuk a gimnáziumunkban érettségizett papokat és szerzetesseket. A ferences testvérek már több hónapja készültek a fogadásukra, igyekeztek úgy kialakítani a programokat, hogy a résztvevők jól érezzék magukat az Alma Mater falai között, és léleklében feltöltődve térjenek majd haza. A 11 óraker kezdődő szentmise főcelebránsa Barsi Balázs ferences atya volt.

2017. május 4-én végzős diákjaink is részt vettek az Esztergomi Önkormányzat által szervezett városi közös ballagáson.

2017. május 24-én, szerdán került sor gimnáziumunkban a Ferences Ösztöndíj Alapítvány projekt-bemutatóira. A három ferences középiskola pályázó diákjai humán és természettudományos szekciókra osztva számoltak be az éves kutatási programjukról. Iskolánkat hat diák képviselte, dolgozataik témája, felkészítőtanáraik neve a tehetség rovatban, a versenyeredmények listája után olvasható.

Közel nyolc évszázada vannak jelen a ferencesek Esztergomban. Idén mégis egy 300 éves esemény miatt hirdettek jubileu-

Húsvéti lelkigyakorlatosaink mondták:

„Családunk számára ez az ünnep az év középpontja, megújulásunk a hitben, erőgyűjtés az istenes élet folytatásához, nehéz szavakban elmondani, hogy mennyire fontos! A szent három nap liturgiája olyan erővel és olyan teljességgel szembesít a hit végső kérdéseivel, hogy akinek bármilyen kérdése-kételye támad, annak azt szoktam mondani, hogy a szent három nap liturgiáját a maga teljességében végezze el, és minden kérdésére meglesz a válasz. Gyermekeim elő hitre vezetésének egyik, ha nem a legfontosabb állomása volt az évenkénti esztergomi ferences húsvét átélése. Mindenekelőtt a szent liturgia legteljesebb, ünnepélyes, méltó végzése miatt jövőnk minden évben. Ehhez járul még a ferences rend melegsívű, családi vendégszeretete, az az élmény, hogy együtt lakhatunk, ha csak rövid ideig is a ferences családdal. Nagyon szeretjük a rendház és iskola hitet sugárzó otthonosságát, jó találkozni a többi családdal (sokakkal csak ilyenkor találkozunk, de itt minden évben), sok barátság szövődött az év(tized)ek alatt.” (Koós Balázs)

„Nekem és a családomnak 16 éve jelent lelki felüdülést, és ad igazi otthont a húsvéti szent három napra a Franka. Köszönjük, hogy ott lehetünk minden évben. A szállás és az ellátás parádés.” (Sárvári Endre)

„Milán testvér elmékedései nagyon tetszettek, együtt tudtunk gondolkodni, új megvilágításba helyezte eddigi ismereteinket, hitünket. Tetszett, hogy nem ex cathedra kijelentések hangzottak el, hanem Milán testvér gondolatain, hitén átszűrve, összefüggésekbe helyezve tanított minket. Az elmékedések után férjemmel sok mindent átbeszéltünk újra. Az idei elmékedések is tetszettek, bár nem egy személy tartotta, mégis valamiképpen összefüggtek, összeálltak a részletek a nagyszombati szentbeszéddel együtt.” (Berecz család: Emese, Loránd, Áron)

„Köszönjük a szervezést, a vendéglátást, az elmélyülést lehetőségét, az élményt! Árpád atya bibliodráma új színfolt volt, én még másnap is szívesen folytattam, vagy vettem volna részt rajta.” (Réti Balázs)

„Nagyon hálásak vagyunk, főleg azért, hogy amikor pihenhetnének az atyák – a diákok hazamenetelekor – befogadnak a házukba minket! Nagyon jól tudunk így a húsvétra figyelni! Minden tökéletes volt, ha semmin nem változtatnánk, akkor is remek! (Szentannai Judit és Pál)

„Nagyon szépen köszönjük a szervezést és a vendéglátást. Gyermekünk kivétel nélkül megköszönték a húsvét vasárnap esti imában, hogy ott lehetünk, és imádkoztak azért, hogy jövőre is menjünk. Igazi lelkigyakorlat volt mindnyájunknak.” (Gágyor család)

„Nagyon jó volt a lelkigyakorlat, idén különösen is gazdag volt a kínálat, a korosztályos foglalkozásokat tekintve. Nagyon köszönjük az előadásokat, gyerek és kamasz foglalkozásokat.” (Demény Dénes)

mi esztendő, melynek csúcspontja Páduai Szent Antal ünnepén, június 13-án lesz. A sok évszázados jelenlétet bemutató kiállítást 2017. május 18-án 18 órakor *Fáy Zoltán* ferences öregdiák (1984/A), a Magyar Ferences Könyvtár és Levéltár vezetője nyitotta meg gimnáziumunk Kákonyi Asztrik Kortárs Galériájában. A vendégeket *Vereckei András* ferences öregdiák (2006/A), művészettörténész köszöntötte. Köszöntőt mondott *P. dr. Dobszay Benedek OFM*, a Magyarok Nagyszászonya Ferences Rendtartomány tartományfőnöke. A megnyitón közreműködött gimnáziumunk énekkara és *Pálmai Árpád* ferences öregdiák (2000/A), karnagy, valamint *Bodon Gergely* (12/B) osztályos tanuló. Az ünnep további programjairól, eseményeiről részletes beszámolót a következő lapszámunkban teszünk közzé.

Köszönjük a gimnázium mellett működő alapítványaink részére felajánlott 1%-okat és a tanév során nyújtott támogatásokat. Továbbá köszönet illeti öregdiákjainkat, támogatóinkat és segítőtinket, akik tanév közben önzetlenül, szeretettel segítettek az arrászoruló diákjainkat. Isten fizessen meg jószágukért!

Köszönjük a húsvéti lelkigyakorlat korosztályonkénti csoportos foglalkozásaiban (óvodások, alsó tagozatosok és felső tagozatosok) nyújtott segítséget *Szontagh Katalinnak*, *Annus Andreának*, *Marek-Hamza Ágnesnek* és *Herter Szabinának*. Segítségükkel nagyban hozzájárultak a foglalkozások sikeres megvalósulásához.

Köszönjük az Arany János-emlékévé (2017) Emlékbizottságának az érettségiző diákjaink részére ajándékozott Jankovics Marcell által illusztrált Arany János *Toldi* című díszköteteket.

Köszönjük a szentendrei öreg- és aktuális diákoknak a ballagóink részére készített tarisznyákat.

HÍRSZERKESZTŐ: KEDVES ILONA

Szent Ferenc élete röviden – folytatás

1208

Igazi fordulat 27 éves korában következik be, amikor egy szentmisében az az evangéliumi szakasz szól, hogy Jézus a tanítványokat kettésével küldi szét hirdetni az evangéliumot: „Menjetek és hirdessétek: közel van a Mennyek országa. Gyógyítsátok meg a betegeket, a halottakat támasszátok fel, a leprásokat tisztítsátok meg, a gonosz lelkeket űzzétek ki...”

1209

Amikor regulát kell írnia társai számára, mert egyre többen követik őt, és ezért Róma jóváhagyása kívánatosá vált, akkor azt így kezdi: „A kisebb testvérek regulája és élete ez: kövessék a mi Urunk, Jézus Krisztus szent evangéliumát...”

Ferenc és társai igen szigorú életmódot folytattak. Gyakran nélkülözték a legszükségesebb dolgokat is, csúfolták és bántalmazták őket. De az „assisi bűnbánók” végtelen türelme fölkelte az emberek figyelmét. Látták ugyanis, hogy soha egyetlen fillért nem fogadnak el, vidámak és egymással szemben nagyon figyelmesek a szeretetben. A testvérek száma bámulatos gyorsasággal gyarapodott: néhány év múlva pünkösdkor már ötezer testvér gyűlt össze.

1212

Klára elhagyja a szülői házat, és szerzetesi életet kezd Ferenc eszménye alapján. Klára utódai a klarissza nővérek különböző ágai: a „Szegény Úrnők”.

1219

Ferenc elment a Szentföldre, és az iszlámot nem karddal, hanem prédikációval akarta megtéríteni. Találkozott a szultánnal, prédikált neki, aki megcsodálta a rendkívüli embert, de megtérni nem volt hajlandó.

Az Assisi közelében lévő Porciunkula kápolnája mellett alakult a ferences rend anyakolostora. Körülötte gallyakból építették a kunyhóikat. A szegénységet annyira fontosnak tartotta Ferenc, hogy úgy tekintette, mint „Krisztus menyasszonyát”. Ezért figyelmeztette testvéreit, hogy „semmiképpen ne fogadjanak el pénzt” és „ne legyen

tulajdonuk, hanem mint zarándokok és idegenek, akik ebben a világban szegényen és alázatosan szolgálják az Urat, járjanak alamizsna után, és ne szégyelljék magukat, hiszen az Úr maga is szegénnyé lett értünk.”

1223

Karácsonykor Greccióban felidézte Jézus születését (az első élő betlehemes).

1224

Ferenc 1224. szeptember 14-én a toscanai La Verna hegyén hosszas imádság és böjt után megkapta Krisztus kínszenvedésének sebhelyeit, stigmáit.

1225

Ferenc félig vakon, tizenkétféle betegségtől szenvedve írta meg a „Teremtmények énekét”, a Naphimnuszt.

1226

Májusban megírta a végrendeletét, s halála közeledtét érezve visszatért a Porciunkulába.

1228

IX. Gergely pápa szentté avatta. Földi maradványait 1230-ban helyezték örök nyugalomra a tiszteletére épített Szent Ferenc-bazilikában, Assisiben.

FORRÁS: WWW.OFM.RO;

MAGYAR KATOLIKUS LEXIKON

